Poštnina plačana v gotovini.

Posamezne številke: Navadne Din 1·—, ob nedeljah Din 2·—.

„TABOR" izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri z datumom naslednjega dne ter stane mesečno po pošti D 18·—, za inozemstvo D 28·—, dostavljen na dom D 19·—, na izkaznice D 18·—, inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABOR" MARIBOR, Jurčičeva ulica št.

TABOR

Posamezne številke: Navadne Din 1·—, ob nedeljah Din 2·—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje, desno. Telefon št. 24. — SHS poštnočekovni račun štev. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: V. | Maribor, nedelja 24. februarja 1924. | Številka: 46.

Knjižnica liceja Ljubl.

K političnemu položaju.

Maribor, 23. febr.

Politična situacija je še vedno nejasna in negotova kakor je bila. Parlament se je zadnje dni bavil z afero enega izmed vodilnih radikalskih politikov dr. Lazica Markovića. Skupščinska debata je — kakor že neštetokrat — razgalila vso koruptivnost in pljačkanje pod firmo narodne in državotvorne politike in v senci zapadajoče Pašićeve slave. Zaman pa čakamo, da bi se po takih diagnozah obrnilo na bolje. Navsezadnje je vendarle res, kar pravi Carlyle, da imajo države takšne vlade kakršne zaslužijo.

Pot k ozdravljenju ali vsaj ublaženju zla, ki ga čutimo in tako radi podčrtavamo, bi bila v novi grupaciji političnih sil. Ta bi prinesla najprej olajšanje sedanje napetosti, potem pa bi se postavila na krmilo države in bi izkušala s svojimi novimi metodami popraviti, kar ni zamujenega in kar se da popraviti.

Opozicijonalni blok bi naj ustvaril tako pregrupacijo političnih sil. Po vesteh iz Beograda bi bilo soditi, da so odstranjene najtežje ovire; med načelnimi razlikami je sklenjen kompromis, ki se je formuliral celo v delovni program. Ako so te vesti točne in če ne nastanejo novi zapletljaji, je pričakovati, da se bo v bližnjih dneh začela najstrožja borba med strnjeno opozicijo in vladno stranko. Nihče, najmanj pa voditelji opozicijonalnih strank, si ne dela iluzij, da se bo radikalna stranka dala kar zlepa odsuniti s krmila. Tudi nje razcepitev je malo verjetna, ker posebnih načelnih razlik med posameznimi frakcijami ni, — načel je pri radikalcih sploh malo ali pa so postranskega pomena — skupna nevarnost pa bi utegnila bolj ko kaj drugo odpraviti taktična in osebna nasprotja. Opozicijonalni blok se za ceno uspeha, ki ga bodo hotele imeti posamezne njegove stranke, pri bližnjih volitvah, ne bo mogel zadovoljiti z defenzivo in tudi ne z »zakopno« vojno, temveč bo moral odločno prodirati in strmoglaviti nasprotnika prejkomogoče. Ta boj za biti ali ne biti bo zelo trd in bo do prihodnji meseci stali v znamenju težkih notranjepolitičnih tresljajev. — Govori se, da radikalci pripravljajo eksperimente, ki so sicer kratkotrajni, ki pa vendarle lahko še bolj otežkočijo notranjo konsolidacijo. Tak eksperiment bi bila na pr. vojaška diktatura.

Opozicijonalni blok bo tedaj moral biti tesno strnjen in med njegovimi skupinami bo moralo nastopiti kar najiskrenejše razmerje. Vprašanje pa je, ali je taka enotnost med sicer heterogenimi strankami sploh mogoča in če je, ali bo lahko vzdržala udarce, s katerimi bo nasprotnik — čigar moč ne kaže omalovaževati — pariral napade opozicije.

V trenutku, ko si je opozicija bližja kot kedaj poprej, se je v hrvatskem političnem življenju dovršil proces, ki je zanj zelo značilen. Hrvatska zajednica, stranka hrvatske inteligence, nositeljica naprednih političnih načel in naslednica nekoč močne starčevičanske struje, je sklenila, da napravi zadnji salto mortale: vrgla se bo v motne vode radičeve seljačke stranke. Večjega fiaska stranke, ki bi bila morala zavzemati vodilno mesto na Hrvatskem, si ni moči misliti. Gospodje Lorković et consortes prihajajo k Radiću in Mačku spokorjeno kakor tisti evangeljski grešniki, nad katerimi je v nebesih veliko več veselja nego nad pravičniki.

Vendar pa je treba priznati, da je z vstopom inteligence v seljačko stranko odklekalo tudi bedasti »radičevščini), ki je bila posebno močna prva leta po prevratu in ki jo lahko označimo samo z Radićevim imenom, saj je Radić najbolj besnel proti gospodi »kaputašem« in meščanskim »sovražnikom ljudstva«. Seljačka stranka bo baje zatajila svoje ime in se pretvorila v konfederativno republikansko stranko. To tuje ime bo razblinilo hrvatskemu kmetu zadnje iluzije, ki mu jih je obilno nasipal Radić. Odslej bo hrvatska gospoda pod vodstvom Radića in Mačka krojila kmetu »kaput« in ne narobe. Agrarno-boljševiška demagogija radićevske »seljačke mirotvorne, čovječanske republike« je tedaj na potu, da izgine za večno med staro šaro. Facit vsega bo: strankarski uspeh, politična kupčija.

Kako se bo to »konfederativno republikansko« skrpucalo razvijalo v nadaljnih metamorfozah, bo pokazala bodočnost. Mnogo zavisi od tega, koliko bo Radić zadovoljil impotentne Lorkoviće in tov., ki si sami niso mogli pridobiti uspehov med hrvatskimi masami, in kako se bo kaj hrvatski kmet počutil pod komando kaputašev in bivših batinašev, ki so ga l. 1918. »izdali« in spravili pod Karadjordjeviće.

Eno je jasno v tem vrtincu: separatistične državnopravne struje tratijo svoje moči kakor konji, ki so vpreženi spredaj in zadaj in hočejo premakniti voz. Posledica tega je, da naš socialni in ekonomski razvoj miruje in da tičimo v blatnem klancu, daleč za hrbtom Evrope....

—□—

Konec generalne debate o proračunu.

emorandum radi mariborskega gledališča predložen skupščini.

V torek pričetek specialne debate. — M

Beograd, 23. februarja. Današnjo sejo narodne skupščine je otvoril predsednik Janković ob 10. uri. Med vlogami je memorandum lišnih posestnikov v Varaždinu, proti podaljšanju zakona o zaščiti stanovanjskih najemnikov, ter **memorandum mariborske občine in vseh mariborskih narodnih kulturnih in političnih organizacij glede podpore mariborskemu narodnemu gledališču.** Pred prehodom na dnevni red je sporočil Jovanović sklep načelnikov stank, da se po končani generalni debati v budžetu preide v specijalno debato.

Danes so govorili poslanci **Srečković, Agatanović in Jojić.** Med govorom poslanca Srečkovića je prišlo do viharnih prizorov med Srečkovićem in Agatonovićem. Srečković je kritiziral postopanje Agatonovića kot delegata na raznih mednarodnih invalidskih kongresih, ter se je v ogabni obliki dotaknil tudi privatnega življenja njegovega in njegove rodbine. Agatonović je ostro odgovarjal, in je moral predsednik sejo prekiniti. Po Jojićevem govoru je bila seja zaključena in prihodnja določena za pondeljek.

Beograd, 23. febr. Šefi poslanskih klubov so se zjedinili, da se generalna debata o proračunu danes konča, da se vrši v pondeljek načelno glasovanje o budžetu, v torek pa se prične specialna debata o budžetu.

Počasni potek trgovskih pogajanj z Italijo.

Težave radi italijanskih zahtev po reciprociteti.

Beograd, 23. Včeraj ob 5. uri pop. je komisija za studij trgovske pogodbe z Italijo nadaljevala delo. V prvi sekciji (za konsularno konvencijo) so bili včeraj sprejeti vsi členi do 10. V splošnem se revidira in spopolnuje projekt o konzularni konvenciji iz leta 1922. Ob 7. uri zvečer je sprejel minister za zunanje zadeve člane italijanske delegacije, ki so mu poročali o delu sekcije in prednašali želje glede pogajanj. Ob enem so sporočili, da danes prispeta Brocchi, ki je že poprej bili ekspert za različna vprašanja, ter polkovnik Politti, specijalist za pomorski promet. Seja je bila zaključena ob pol 6. uri. Prihodnja seja bo sklicana pismenim potom. Predsedstvo prve sekcije je v rokah Italijana, predsednik druge sekcije je dr. Rybar, tretje Kupić.

Rim, 22. febr. »Messaggero« poroča, da so trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Italijo zadela na težkoče, ker zahteva Italija polno reciprociteto kot bazo, med tem ko Jugoslavija to odbija, ker nje državljani v Italiji ne morejo reciprocitete izrabiti. Italijanska delegacija je odpotovala v Rim, da si dobi novih inštrukcij.

Zamenjava ratifikacijskih listin v Rimu.

RIM, 23. febr. Sinoči 22. ob 18.30 so bile v palači Chiggi izmenjane ratifikacijske listine med zastopniki naše kraljevine in Italije. Kot pooblaščenec Italije fungiral min. preds. Mussolini, za našo kraljevino naš rimski poslanik g. Antonijević. Slovesnemu aktu so prisostvovali senator Contarimini, generalni tajnik v min. za zun. zadeve, dalje general Bordrero, ki je dopoldne prispel iz Beograda v Rim ter Marcheze Paluzzi de Carboli, šef predsedstvenega kabineta Mussolinijevega.

—□—

50.000 D DRŽAVNE PODPORE ZA BREZPOSLENE V ZAGREBU.

BEOGRAD, 23. febr. Minister za soc. politiko je bil poblaščen nakazati za bedne brezposelne v Zagrebu podporo v znesku 50.000 Din., kateri znesek prejme urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu v svrho prehrane brezposelnih.

RUSIJA NE VSTOPI V ZVEZO NARODOV.

RIGA, 23. febr. Brzojav iz Moskve poroča, da pišejo »Izvestija«, organ sovjetske vlade, da sovjetska vlada ne bo reševala vprašanja vstopa Rusije v Zvezo narodov, ker je Zveza narodov le orožje v rokah velesil za zatiranje malih narodov.

BOLGARSKA VLADA VABI BOLGARSKE BEGUNCE NAZAJ V DOMOVINO.

BEOGRAD, 23. febr. Z bolgarske meje se poroča, da je v okolici Strumice nekaj bolgarskih agentov prešlo na naše ozemlje. Razdelili so po vaseh letake, v katerih se pozivajo bolgarski begunci, naj se vrnejo v domovino. V letakih se slavi mir in red pod upravo vlade g. Cankova in se obljublja amnestija. Naše oblasti so dale pobrati velik del teh letakov ter so uvedle preiskavo.

OGRSKO POSOJILO IN OGRSKE REPARACIJE.

Pariz, 22. februarja. Reparacijska komisija je včeraj ob 6. uri zvečer pod predsedstvom Salvatora Raggi-a imela sejo, na kateri se je po zaslišanju ogrskega delegata sklenilo: Reparacijska komisija se odreče za dobo 20 let njej pripadajoči postavni pravici na gotove vire dohodkov Madžarske, da ji tako omogoči povračilo posojila za obnovo dežele, katero je predlagala zveza narodov v prid Madžarski. Drugi sklep določa svoto reparacij, ki bi jih mogla Madžarska plačati v tem času v smislu številk, ki jih je ugotovila zveza narodov.

Ameriški avtomobilni kralj na pohodu v Evropo.

Berlin, 21. febr. »Berliner Tagblatt« javlja iz Newyorka: Tukajšnji časopisi prinašajo pozornost vzbujajoče brzojavke pariških dopisnikov, da se je Henry Ford začel pogajati z nemškimi tovarnami automobilov o nekem sistemu, po katerem bi pripadala samo njemu edinemu kontrola nad automobilskim trgom Nemčije, Rusije in cele vzhodne Evrope. K temu se še omenja, da si Krupp in Stinnes prizadevata obrezuspešiti pogajanja.

Koliko znaša premoženje Nemčije?

Pariz, 22. febr. Po poročilu »Newyork Heralda« je ekspertov komite cenil celokupno svoto nemških kapitalij v inozemskih bankah na 2 milijardi dolarjev, kapital v Nemčiji pa na 640 milijonov zlatih mark. Rezerve v državni banki tu niso vštete.

Novi davčni zakon v Franciji sprejet.

Pariz, 23. febr. Zbornica je sinoči celotni davčni zakon sprejela z 354 proti 218 glasovi.

—□—

BORZA.

CURIH, 23. febr. Predborza: Pariz 24.60, Beograd 7.20, London 24.88, Praga 16.78, Italija 24.95, Newyork 577.25, Dunaj 00081.

Češkoslovaški teden.

č **Volitve v Podkarpatski Rusiji.** V avtonomni Podkarptski Rusiji se doslej niso vršile nobene volitve, zato bo Podkarpatska Rusija šele prihodnje dni prvič izrazila svojo voljo. Dne 20. tm. se je pojavil v Užgorodu prvi volilni lepak, ki ga je izdala republikanska stranka madžarskih poljedelcev. Doslej je bila vložena samo komunistična lista, pričakovati pa je deset ali enajst listin. Zanimivo je, koliko strank se bo pulilo za oblast v tej mali deželi: republikanska, poljedelska, socialno-demokratska, narodno-socialna, chliborobska, kurtjakovska, komunistična, cionistična, meščanska skupno z židovsko, združene opozicne stranke madžarske, Czankyjeva in eventuelno še ruska narodna stranka. — Značilno je, da se v Podkarpatski Rusiji pravkar vrši nekaka »abecedna voj-

ska«: narod se namreč ne more odločiti, ali naj se naslanja na velikoruski ali pa na ukrajinski pravopis.

č **Novi uspehi češkoslovaške glasbe v Španiji.** »Lidové Noviny« poročajo, da ima češkoslovaški operni ansambl, ki gostuje v Barceloni, vedno razprodano gledališče. Uspeh češkoslovaške glasbe presega vsako pričakovanje. Barcelonski listi prinašajo vsak dan razne podatke o češkoslovaški državi, narodu in njegovi kulturi.

č **Svetovni rudarski kongres v Pragi.** V juniju se vrši v Pragi svetovni rudarski kongres. Amerika je že imenovala svoje delegate.

č **Statistika o Podkarpatski Rusiji.** Podkarpatska Rusija meri 12.694 četv. km in šteje 604.670 prebivalcev. Večino tvorijo Rusi (405.083), nato slede Madžari (103.791), potem Židje (79.715), Slovaki in Čehi (21.853), Nemci (10.348), Romuni (11.724) in konečno razni (7000). Po veri je največ grkokatolikov (329 tisoč 698), potem slede Židje (93.008), evangeliki (60.599) in ruski katoliki (55 tisoč 001). Pravoslavnih je zelo malo, ker so jih Madžari pokatoličili (znani proces v Marmaroš - Sigetu). V Narodno skupščino voli Podkarpatska Rusija 9 poslancev in v senat 4.

č **Češkoslovaški industrijalci v Petrogradu.** V Petrograd ali danes: Leningrad je dospela delegacija češkoslov. industrijalcev, da se informira o stanju lesne industrije in možnosti dobave strojev ruskim lesnim tovarnam in žagam. Češkoslovaški industrijalci nameravajo nakupiti tudi večjo množino ruskih kožuhovin, ščetin in lanu.

č **Iz eksportne politike.** Agrarni organ »Venkov« je prinesel članek o izgledih češkoslovaške eksportne politike z ozirom na kurzne izpremembe v Curihu. List piše, da bo padec francoskega franka uplival samo na češkoslov. železno industrijo, dočim bo padec belgijskega franka uplival na češki izvoz stekla. Mnogo bolj prizadet je češki izvoz vsled padca madžarske krone, ker je Madžarska precej velik odjemalec češkega blaga. Toda ta izguba bo spravljena v ravnotežje s povišanim izvozom v Nemčijo, ki v zadnjem času na Češkoslovaškem zaradi domače draginje znatno več kupuje. Glede češke krone je list mnenja, da se bo držala čvrsto in da panika okoli nje ne bo imela nanjo vpliva.

č **Češkoslovaška zona v nemških pristaniščih.** V Berlinu se vodijo pogajanja med zastopniki Češkoslovaške in Nemčije glede otvoritve češkoslov. svobodne zone v pristaniščih Hamburg in Stettin, ki so ji zagotovljena v mirovni pogodbi.

č **Kulturni drobiž.** »Česke Slovo« poroča, da se je v Petrogradu pojavil plagijat Čapkove drame R. U. R. pod naslovom »Upor strojev«. — Založništvo Al. Hynka v Pragi pripravlja novo izdajo Flaubertovih zbranih spisov v češkem prevodu. — V Banski Štavnici na Slovaškem bo z vladno pomočjo postavljen geološki múzej. — Urad za zaščito umetnin je izdelal načrt za restavracijo lesenih cerkvic na Slovaškem, ki so posebno značilne za slovaško narodno umetnost. — Češkoslovaška pevska občina priredi veliki koncert v proslavo Smetanovega jubileja. Na koncertu nastopi 700 pevcev. — V Nürnberškem gledališču se je vršila premiera Čapkove drame »Věc Makropulos«. — Češkoslovaška stoji v znamenju Smetanovih jubilejnih proslav. Oblasti so že izdale obsežne predpise o proslavah v šolah. Vsaka šola mora na nek način proslaviti Smetanovo stoletnico. Narodna gledališča v Brnu, Olomucu in Mor. Ostravi bodo igrala Smetanove opere v raznih manjših moravskih in slezkih mestih in trgih. Iz nekaterih moravskih mest bodo vozili posebni vlaki k Smetanovim proslavam v Narodnem gledališču v Brnu. Tudi praško nemško gledališče vprizori »Hubičku«.

7.

Prestrašen jo zamorc popihal
ker mislil, da ga vrag „naštrihal“,
Zdaj bil je bel od nog do glave
Vsi milo „ZLATOROG“ pa slave!

(Konec.)

Politične vesti.

* **Sestanek dalmatinskih — Italijanov v Trstu.** Predvčerajšnjim se je vršila seja »Dalmatinskega društva«, katero je sestavljeno iz dalmatinskih renegatov. Na seji se je diskutiralo o najnovejši politični situaciji, katera je nastala po sklepu prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Italijo. Seji so prisostvovali najbolj znani dalmatinski renegati dr. Ilić, ing. Radoš, prof. Matijaš, dr. Susić, dr. Boglić, dr Storić, dr. Gutty, de Denaro in slični. O nadaljnjih sklepih iredentističnega udruženja ni v javnosti izdan noben komunike.

* **Nemška sovjetska republika v Rusiji.** Iz Moskve prihajajo poročila, da je bilo ozemlje nemške kolonije ob Volgi proglašeno za avtonomno sovjetsko republiko, ki je del zveze vseh sovjetskih republik Rusije. Republika obsega okoli 14 okrožij ob Volgi. Nemški, ruski in ukrajinski jezik v tej republiki so enakopravni.

* **Radikalci se pripravljajo na volitve?** List »Beograd« poroča, da je vsled izsiljevanja Nemcev in džemijeta vlada že storila korake, da pripravi teren za volitve. Okoli 20. aprila bi se preložile skupščinske seje na nedoločen čas, v odsotnosti skupščine pa bi g. Pašić pripravil teren za homogeno radikalno volilno vlado. V mesecu maju bi dobil mandat, da razpiše volitve, ki bi se vršile koncem julija ali začetkom avgusta. S temi volitvami upa dobiti vlada v bodoči skupščini najmanje 140 poslancev, a če bode situacija zadovoljiva in ako džemijet in Nemci gredo z vlado, računa na najmanj 160 poslancev. — Što se babi htilo...

* **Vstaja v Rusiji se širi.** Pariška agencija Havas poroča preko Bukarešte, da se v jugovzhodni in centralni Rusiji širi vstaja proti sovjetski vladi. V Tuli, Kursku in drugih mestih so se kmetje začeli puntati.

Klic slepih!

Odbor Podpornega društva slepih v Ljubljani nam pošilja daljši oklic, ki ga radi malega prostora ne moremo v celoti objaviti. Glavna njegova vsebina pa je prošnja na javnost, naj podpre društvo z odkupom žepnih koledarjev za l. 1924, ki ga je izdalo v korist ubogim slepcem, da jih more podpreti, pod naslovom «M i s l e p i«. Veliko koledarjev je še neprodanih vkljub skrajno nizki ceni 20 Din. Kdor kupi ta koledar, stori dobro in plemenito delo, ker položi mal dar slepim na oltar. Pozno je sicer sedaj za nakup koledarja, vendar pa še ne prepozno, da se pomore marsikateremu slepemu revežu. Koledarji se dobe v knjigarnah, trgovinah s papirjem, v trafikah vojnih invalidov ter v pisarni Podpornega društva slepih v Ljubljani, Wolfova ul. 12. Vsi, ki imate blago srce, naročite ali kupite koledar

»Mi slepi«!

Dnevna kronika.

— **Smrtna kosa.** Dne 20. tm. so v Ormožu pokopali g. Matjaža Plepelca, posestnika iz Središča, ki je po kratki mučni bolezni umrl v tamošnji bolnici. Naj v miru počiva!

— **Razvrščanje poštnih uradnikov.** Komisija ministrstva pošte in telegrafa konča z razvrščanjem uradnikov meseca marca.

— **Proti podaljšanju stanovanjskega zakona** je Udruženje hišnih posestnikov za celo državo vložilo v narodni skupščini protest.

— **Značilno!** Poroča se nam, da sta se za razpisano mesto okr. sodnika v Mariboru oglasila samo dva prosilca, za ono v Kozjem pa nič manj ko 27. To je znamenje, da se je inteligenca začela bati mest in da raje gre v od železnic najbolj oddaljene kraje, ker tam ceneje izhaja.

— **Izseljevanje dijakov v Ameriko.** Izseljeniški komisarijat kraljevine SHS javlja za dijake, kateri se hočejo izseliti v Ameriko in na tamkajšnjih visokih šolah nadaljevati študije, sledeče: Inozemci, kateri pridejo v Zedinjene države v svrho študij na amerikanskih univerzah, niso izvzeti iz izseljeniške kvote. Mnogi, ki so prišli v Zed. države, so imeli neprilike s čakanjem, ker je bila mesečna kvota izčrpana. Sedaj je priseljenje dijakov dovoljeno tudi nad kvoto, ako dokažejo, da pridejo na amerikansko vseučilišče pod pokroviteljstvom kake inozemske vlade ali da vživajo štipendijo kakšne priznano naučne ustanove. Vsi ti dijaki se puščajo v Ameriko na leto dni, če pa ostanejo še zanaprej dijaki, se jim dovoljenje za bivanje podaljša. Merodajni amerikanski konzulati (v Beogradu in Zagrebu) sprejemajo prošnje dijakov, katerim morajo biti priloženi dovoljni dokazi o njihovi kvalifikaciji (spričevala iz dosedanjih šol) in o tem, da so vse pogoje izpolnili in uredili, da lahko stopijo v amerikansko visoko šolo. Pogoji so razvidni v »General Order št. 17« od 25. nov. 1923. — Ta naredba bode gotovo vzbudila zanimanje pri naših dijakih.

— **Pošiljke, darovane siromakom, so carine proste.** Po naredbi min. financ so od sedaj naprej pošiljke, ki so poslane v dar siromakom, carine proste. Ob priliki odposlanja mora adresant dokazati, da pošlje stvari v dar, da ž njimi ne špekulira in da je prejemalec siromašnega stanu.

— **Bolečine? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se bodete čudili! Dobrodejen pri drgnenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter čez 25 let priljubljen! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 špecijalna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 špecijalnih steklenic 214 dinarjev s 10% doplatka razpošilja: lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrg št. 201, Hrvatsko.**

— **Izseljevanje v Kanado.** Izseljeniški komisarijat kraljevine SHS javlja, da je kanadska vlada dovolila vseljevanje gotovega števila v Kanado v tem poletju iz naše države, katerim je služba na tamkajšnjih farmah zagotovljena. V mesecu marcu lahko odpotuje 1000 delavcev. Vsi izseljenci morajo biti pismeni, zdravi, morajo imeti redne potne listine in dovolj sredstev za prevozne stroške. Kdor se želi izseliti, se mora prijaviti Specialnemu kanadskemu izseljeniškemu komisarijatu v Antwerpenu (g. Quaj Van Dyck), od katerega dobi garantno pismo, na čigar podlagi lahko dobi vizum.

— **Razmerje očeta z 11-letno hčerko.** Te dni smo javili, da je vrgel koncem januarja kmet Gjuro König v djakovskih vinogradih svojo ženo v vodnjak, kjer je utonila. Iz preiskave, katero vodi držav-

Jos. Kostanjevec:

Iz cikla: Spomini na leto 1914 in 1915.

III.

Ponkracij je ležal vznak na svislih, z rokami podloženimi pod glavo. Polnoč je že odbila v vaškem zvoniku, počasneje nego navadno so odbrneli udarci ure in se izgubili za hišo, za vasjo, v gozdu. Skozi strešno lino je sijal mesec Pankraciju naravnost v obraz. Trde, ostro zarezane črte so temnele okoli stisnjenih čeljusti in se vlekle prav gori do oči, zakrožile na senca in pod kratke, črne in ščetinaste lase. Drobne oči so strmele izpod nizkega čela, se svetile in temnele, kakor je mesec bolj ali manj zasijal skozi redko vejevje ogoljene stare hruške na dvorišču. Pomežiknile so včasi te oči, za čelom se je tačas utrnila nerodna in nevšečna misel. In mnogo je bilo nocoj teh nerodnih in nevšečnih misli, podile so druga drugo, rodile se ena iz druge. Zakaj to je bila zadnja noč, ki jo je imel prespati Pankracij pod krovom Cvetanove hiše. Zadnja noč, ker že proti jutru je bilo treba oditi v mesto in potem bogvekam. Da odide, to je gotovo, ali se vrne še kdaj, to ve le sam Bog. Poklicali so ga na vojsko, nenadno, kakor je pred tednom nenadno in skoro iz jasnega treščilo v staro črešnjo na Cvetanovem na svojem čelu in vse posledice tega neizbrisnega znamenja. V šoli so se ga izogibali součenci, na paši so ga pretepali vrtu. Da ga nenadno zastonj ne kličejo, to je vedel Pankracij dobro in to so vedno bolj potrjali hrupni glasovi na vasi, kličoči izza vsakega ogla, da pojdejo na vojsko fantje in možje, vsi, kolikor jih je kdaj nosilo vojaško suknjo. Med njimi je tudi on, Pankracij, hlapec Cvetanov. Ni mu bilo hudo, ker je bil poklican, a vendar je nocoj bdel, spanec ni hotel na njegove oči, vse življenje, ono borno življenje, ki ga je dosedaj preživel, je stopalo mimo njega. Počasi je stopalo, tuintam se je dvignila nad njegovo glavo pest, trda in težka, je v presledkih udarilo železno kladivo na hrbet, da se je krčil in zvijal; le redkokdaj in redkokje se je prikradel solnčni žarek na njegovo teme. Odkar se je spominjal je bil pri Cvetanovih, izprva pastir in hlapček, pozneje, po dovršeni vojaški službi kot hlapec. Odnekod ga je primesla mati, ki je umrla prav na teh svislih pred petindvajsetimi leti. Bilo mu je tistikrat dve leti, kakor so mu večkrat pravili Cvetanovi. Ker ni bilo pri materi nobenih papirjev, ki bi izkazali njegove pravice, ga je prevzela v oskrbo občina ter ga izročila Cvetanu. Vedeli pa so vsi, da je prišel na svet brez potrebe in samo v trpljenje in bridkost svoji materi, izkratka, da je nezakonski otrok. In kot takšen je nosil vedno pečat močnejši tovariši, pozneje ni smel vasovati s svojimi sovrstniki. Tako je hodil sam samevat svojo pot, se je zakrknil sam v sebe, in sčasoma so ga imeli za molčečega bebca, ki mu ni treba privoščiti niti dobre niti slabe besede. Vesel ga je pa bil Cvetan, zakaj delal je za dva in je bil zvest in pošten kakor zlata tehtnica. Zadovoljen je bil z vsako hrano in kar je bilo Cvetanu nadvse ljubo, mu ni bilo treba ničesar plačati. Zato mu je pa bilo hudo, ko so Pankracija potrdili k vojakom. Pri odhodu mu je stisnil v roko cel goldinar in mu je rekel: »Vedno sem Te rad imel, Pankracij, in vsi moji so Te imeli radi, zato nam je hudo po Tebi. Kadar te zopet izpuste od vojakov, Ti ni treba iskati doma drugod, vrni se k nam, ki Te zopet radi sprejmemo.« In Pankracij se je spričo tolike dobrote razjokal, da so solze debele kakor lešniki padale na leseno mizo v hiši, kjer je stal v slovo polič vina. Odšel je od hiše in se ni zglasil dolga tri leta ne s pismom, ne osebno, niti o največjih praznikih. Čez tri leta pa, jeseni, ko so Cvetanovi uprav spravljali krompir s prostranih in rodovitnih njiv, se je zglasil. Popoldne, ko je sjalo solnce z največjo veselostjo na napolnjene Cvetanove koše, se je hipoma pojavil za vasjo na Osojnikih in se ustavil pred iznenadenim Cvetanom. »Tukaj sem zopet, gospodar,« je dejal in se sklonil nad razorano brazdo. Takoj je začel nakladati krompir v jerbase in nečke in ga stresati v novo pripravljeni voz. Kakor bi bil pri njih vsa dolga tri leta. »Kaj si delal ta leta, Pankracij?« ga je vprašal Cvetan, ki ni vedel v osuplosti, kaj naj bi rekel. »Vojak sem bil,« je odgovoril Pankracij kratko in delal dalje. Njegov široki hrbet se je krivil in vpogibal, njegove mišice na rokah so rjavele izpod zavihanih rokavov. In delal je zopet za dva. Tedaj je pa šel Cvetan vase in od tistikrat je dobival Pankracij na mesec po pet goldinarjev in Cvetan mu je celo izročil nadzorstvo nad drugimi delavci..

Danes pa je bil poklican na vojsko in pozno v noč ni mogel zaspati. Na vasi so še prepevali fantje, iz bližnje gostilne se je slišal šum, vmes celo ženski glasovi, a Pankracij se ni zmenil za vse to. Razen Cvetanovih ni imel nobenega, pri katerem bi se moral posloviti, zato bo odhajal z lažjim srcem kakor tisoči in tisoči drugih. In vendar nocoj te nerodne in nevšečne misli, vedno se vračajoče, vedno se ponavljajoče. Bled in upadel je bil njegov obraz, celo potne srage so stale na tem čelu, od mesečnih žarkov oblitem. Kaj je mislil, kaj ga je težilo, ko je bilo vendar vse njegovo življenje sama skrb in delo, samo trpljenje in zapostavljanje, sama velika nepregledna žalost in puščava?! Komu je storil krivico, on, ki se mu je samemu prigodila najhujša krivica, da je bil pahnjen na svet brez

no pravdništvo, je razvidno, da je König umoril svojo ženo iz maščevanja, ker ga je pred časom ovadila, da ima razmerje s svojo enajstletno hčerko. Königa so zaprli.

— **Neuspeh pri balzamiranju Leninovega telesa.** Iz Rige javljajo, da je moskovska vlada prepovedala približevati se Leninovemu truplu, ker balzamiranje ni uspelo ter se je truplo že začelo razkrajati.

— **Izseljencem za Kanado.** Naše društvo Nevigazione Generale Italiana v Genovi, katero vzdržuje ekspresne parobrodske zveze z Newyorkom in glavnimi lukami Južne Amerike, vpostavlja početkom prihodnjega meseca direktne ekspresne zveze s Kanado. Dne 7. marca tl. odpotuje iz Genove za Kanado parobrod »Amerika«, na katerem so s posebno pažnjo pripravljeni prostori za izseljence. Opozarjamo izseljence za Kanado, kateri žele potovati z našo progo, da jim bo naš urad preskrbel brezplačno kanadsko garancijsko pismo (afidavit). Natančne informacije daje Putnički ured Jadranske banke, Zagreb, Petrinska ul. 6 in ekspozitura Jadranske banke, podružnica Maribor.

— **Nov sanatorij za ženske bolezni.** Znani zdravnik in kirurg dr. Fric Hetzel je otvoril skupno z dr. Mihaelom Machmerom v Novem Vrbasu najmodernejše opremljen sanatorij za ženske bolezni. V sanatoriju se bodo lahko izvrševale najtežje operacije. Sanatorij bo imel lastno Röntgenovo dvorano z najnovejšimi aparati.

— **Zidanje velikega skladišča v Ulčinju.** Monopolska uprava je sklenila sezidati v Ulčinju velika skladišča za sol, katera bi lahko sprejela letno 35 milijonov kilogramov soli. Uprava monopola je že odredila komisijo, katera si bo ogledala teren za stavbo skladišča. Kredit v znesku 50 milijonov dinarjev je odobren.

— **Svečan sprejem novega italijanskega poslanika v Moskvi.** Novi italijanski poslanik Manzoni je bil v Moskvi na najveličastnejši način sprejet. Na kolodvoru ga je pričakoval Čičerin v spremstvu visokih uradnikov ministrstva zunanjih zadev. Tam je stala tudi častna četa rdeče garde. Ko je Manzoni stopil iz vlaka, je bil dan znak »Mirno!« s srebrnimi fanfarami. Pred kolodvorom je defilirala počastna četa med zvoki marseljeze. Manzoni je še isti dan sodeloval pri osnovanju italijansko-ruske trgovske zbornice. Kot prvi njeni člani so vpisani Krasin in Ruska državna banka.

— **Kako skrbi Češkoslovaška za izobrazbo svojih novinarjev?** Češkoslovaška vlada je podelila 12 štipendij v znesku po 100 švicarskih frankov mesečno svojim novinarjem za študije in potovanja v inozemstvo. Nekateri teh novinarjev so bili tudi v Jugoslaviji.

— **Čudno dete.** Bukareštanski list »Romanul« poroča, da je pred nekaj dnevi v mestu Tum-Magurele žena nekega posestnika rodila deté, katero je od bokov nazgor imelo žensko obliko, od bokov navzdol pa je izgledalo kot ribji rep. Izgledala je kot pol riba pol dekle (sirena), kakor si jo predstavlja ljudska domišlijia. Dete je kmalu po porodu umrlo. Truplo je bilo preneseno v bukareštanski muzej.

— **Rajši v smrt kakor v zakon.** Kakor smo poročali, je 14. tm. našel paznik proge med Čakovcem in Malo Subotico v Medjimurju na tračnicah človeka, kateremu ste bili obe nogi pod kolenom odrezani. Paznik je stražil pri človeku, ki se je boril s smrtjo, 1 uro in pol, da je prišel vlak. Na odprti progi je dal znamenje zaustaviti vlak in naložiti nesrečnika v vagon ter ga prepeljati v čakovsko bolnišnico. Nesrečnež je umrl še isto noč vsled velike izgube krvi. Drugi dan se je dognalo, da je ta človek doma na Podbrežju z imenom Štefan Vlašič, star 27 let. Kakor hitro se je izvedelo, da je iz Podbrežja, je bil tudi vzrok samomora jasen. Stariši so ga nedavno prisilili v zakon z dekletom, ki ga ni ljubil in ne ona njega. Kmalu po poroki se je podal Vlašič na vlak proti Čakovcu in pri odhodu rekel svojim domačim, da ga ne bo več nazaj. Oni so mislili, da se šali in se zato niti zmenili niso. On pa je držal besedo in ga res ni bilo več nazaj. Njegova mlada ženka je pa ostala, kakor pravijo Medjimurci, »niti kropek, nit vodica«.

— **Cela ulica se izselila.** Iz Vršca se je izselila v Ameriko cela ulica, v kateri je bivalo 30 madžarskih rodbin, vse na prigovarjanje agentov, kateri jim nudijo vile in gradove v Ameriki.

— **Okradel pošto, da se zabava s prijatelji.** V Privlaci pri Zadru je sin poštnega upravitelja Kotonoviča, kateri je večkrat zamenjaval svojega očeta v uradu, ukradel ves denar iz poštne blagajne in odšel v Zadar, kjer ga je porabil. Tatvino so utajili, a on je po treh dneh, ko je bila blagajna zopet napolnjena, zopet vzel denar in se podal na pot. Dospel je v Split, kjer je v družbi svojih prijateljev denar zapravljal. Poštni urad v Privlaci je obkraden za 30.000 D, mladi tat pa je v rokah pravice.

— **Nemoralni škandal v Newyorku.** Zadnji čas se je pojavilo v Newyorku veliko število nočnih lokalov, v katerih se prirejajo škandalozne predstave z nagimi igralkami in plesalkami. Policija je nekaj časa mirno opazovala in jih pustila delati, kar so hoteli. Neko noč pa je izvršila veliko racijo in je naenkrat v klubu »Majestic« aretirala 290 oseb. Sedem žen je obtoženih, da so plesale gole. 135 aretiranih je moralo eno noč prenočevati v policijskih zaporih. Konečno so bili vsi obsojeni vsak na 5 dolarjev globe in izpuščeni.

— **Zračni promet London - Moskva.** Kot prva praktična posledica de jure priznanja sovjetske Rusije se lahko smatra prijavljenje rednega zračnega prometa iz Moskve v London. Linija bode vodila skozi skandinavsko ozemlje. Dosedaj je bila edina zračna zveza zahodne Evrope z Rusijo skozi Nemčijo.

— **Fašisti napadli brzovlak.** Iz Rima poročajo 19. febr.: Fašisti so včeraj ustavili na odprti krogi brzovlak Fiorenca-Rim ter so iz poštnega vagona izmetali vse opozicijonalne časopise in jih potem zažgali. Min. predsednik Mussolini je takoj, ko je to zvedel, odpustil iz službe podprefekta v Pistoji in je dal ukaz, da se krivci aretirajo.

— **Nenavadna smrt cerkovnika.** V francoskem mestecu Virnenil v okrožju Loir-et-Cher se je zgodil te dni čuden dogodek. Zvečer je umrl neki meščan in cerkovnikova naloga je bila, da gre zvonit. Cerkovnik je res šel v zvonik. Ker se pa zvonenja niti po preteku pol ure še ni čulo, so šli ljudje v zvonik pogledat, kaj je z možem. Našli so ga mrtvega. Zdravniška preiskava je dognala, da ga je zadela kap. Cerkovik je še držal vrv od zvona v roki.

— **Brzojavke z Marsa?** Iz Greenwicha poročajo 20. febr.: Tukajšnjo radiobrzojavno postajo so predvčerajšnjim celo poldrugo uro motile celo čudne radiobrzojavne transmisije, besedno razdeljene in sinhronično točne, pri čemur so pa samo črke s, h, i, a, odgovarjale mednarodni abecedi. Po mnenju inženirskih izvedencev sta bila dolgost valov in zvok iskre popolnoma različna od vseh doslej znanih zemeljskih sistemov. Takšne transmisije so se pojavile že pred leti in so mnogi mnenja, da prihajajo te transmisije morda s planeta Marsa.

— **Morgan je podaril svojo biblioteko učenjakom celega sveta.** Znani amerikanski bankir Morgan je podaril mestu Newyorku svojo bogato rodbinsko knjižnico, katere vrednost se ceni na 150 milijonov frankov. Njegova želja je, da je knjižnica na razpolago učenjakom celega sveta. Razun tega je daroval 30 milijonov frankov za stroške, ki nastanejo pri urejevanju in vzdrževanju biblioteke.

— **Car Ku-Kluks-Klana prodal prestol.** Po vesteh, ki prihajajo iz Atlante, je polkovnik William Simmons, znani ustanovitelj Ku-Kluks-Klana, prodal svoje carsko ime za 150 tisoč dolarjev, z obvezo, da ne bo nikdar več udeležen pri organizacijah te vrste. A že kmalu na to je prevzel vodstvo drugega podobnega podjetja, znanega z imenom »Ognjeni meč«.

— **Nagrada 500 dolarjev za raziskovalce raka.** Pred kratkim je neka amerikanska dama imenom Norfhoff-Joung razpisala letno nagrado 500 dolarjev za učenjaka, kateri si pridobi tekom leta največ zaslug pri raziskovanju bolezni raka. Za arbitera je odredila dama medicinsko fakulteto v Münchenu, kjer se je sklenilo, podeliti prvo nagrado danskemu profesorju dr. Fibigeru.

— **Iz siromaštva v bogastvo.** Nedavno je kopač diamantov v Bynestpoortu v Južni Afriki, našel izvanredno velik diamant. Sedaj srečnega moža je nesrečna celo življenje spremljala, na stara leta je pa postal bogat. Že dvakrat je kamen zavrgel, misleč, da ni nič vreden, dokler ga niso znanci opozorili, da je to zelo dragocen kamen. Dva trgovca iz Kimberleya sta šla takoj, ko sta to slišala, k srečniku in mu odkupila kamen za 3000 funtov šterlingov. To je dosedaj največji kamen, ki je bil najden v potočjem pesku.

— **Rekord v samomoru.** V Bostonu je neka dama dosegla rekord v samomoru. Vtihotapila se je v zoološki vrt k tigrici, katera je bila daleč naokrog poznana kot najbolj krvoločna. Kako je prevarila čuvaja zoološkega vrta, še ni dognano. Mlada dama pa niti tigrici ni zaupala in je pred vstopom izpila še dozo ciankalija. Doza je bila tako močna, da je gotovo v par sekundah umrla. Zanimivo je, da se tigrica trupla mlade žene niti dotaknila ni.

— **Največja razsipnica prestopila k mohamedanski veri.** Mrs. Nash se smatra kot najrazsipnejša žena ne samo Anglije, ampak cele Britanske, mogoče tudi celega sveta. Njenega rekorda v razsipnosti še ni dosedaj nobena dama potolkla. Njeno delovanje je že večkrat izzvalo svetovno senzacijo, ker je uničila že tri može in jih spravila na beraško palico. Sedaj pa je napravila novo senzacijo. Poroči se namreč četrtič. Ko za svoje vratolomno početje ni več našla moža ne na Angleškem ne v Ameriki, se je ogledala po daljnem vzhodu. Seznanila se je z nekim egiptovskim aristokratom Ahmed Sabit-bejom, kateri se na njeno prošlost ne ozira, ter jo hoče poročiti. Tu se najbolje vidi resnica reka, ki pravi, da je prava in velika ljubezen slepa. Ker pa je Ahmed Sabit-bej mohamedan (nečak egiptovskega sultana Fuada), se je odločila ona, da prestopi v njegovo vero, gotovo ker se boji zamuditi priliko, uničiti še četrtega moža. Znanci Mrs. Nash pravijo, da je Ahmed Gabit-bej tako silno bogat, da pride ona vendar enkrat do bogastva, katerega ne bo mogla potrošiti. To pustolovstvo Mrs. Nashove je sedaj edini predmet govoric po celem Londonu.

— **Iskanje neznanih otokov.** Pred nekaj dnevi je odpotovala iz Clevelanda v Ohio misija, katera sestoji iz 6 učenjakov tamkajšnjega prirodoslovnega muzeja, na dveletno raziskovalno potovanje po južnem delu Atlantskega oceana. Misija razpolaga za to pot s 100.000 dolarji. Njena naloga je, da preišče tamkajšnje malo poznane otoke, zlasti pa da pregleda neki misteriozni otok Bouvet. Mnogi mornarji trdijo, da v resnici obstoja ta otok, kako pa je dobil francosko ime, tega ne vedo. Otok je baje 1000 morskih milj daleč na jugozahodu od rta Dobre Nade. Misija vzame kot bazo Kapstad, kjer ostane tudi čez zimo.

— **Neprijetno presenečenje na ženitovanjskem potovanju.** »Petit Parisien« poroča, da je bilo novoporočeni dvojici Lustig iz Prage na ženitovanjskem potovanju med Milanom in Genovo ukradenih mnogo draguljev v skupni vrednosti 200.000 frankov.

— **Nove zgradbe v Velikem Bečkereku.** Iz Vel. Bečkereka javljajo, da hoče mestna občina sezidati poleti veliko moderno kopališče, sokolsko društvo pa svoj dom, kateri bode najlepši in največji v celi Jugoslaviji. Stroškov bo več milijonov.

Podpirajte Jug. Matico!

Mali feuilleton.

x **Usoda Voltairjevega srca od l. 1778 do danes.** V pariški Narodni knjižnici je našel njen ravnatelj Roland Marcel srce znanega filozofa in pisatelja Voltaira. Po raznih zapiskih je ugotovil, da je bilo Voltairjevo srce pred šestdesetimi leti shranjeno v tedanji cesarski knjižnici; toda tekom let so popolnoma pozabili nanj. Ko je ravnatelj minule dni čisto po naključju vzel v roke krasen, toda že zanemarjen Voltairov doprsni kip, je odkril na podstavi Hondovega dela s pajčevino zapredeno kovinsko ploščico z nadpisom: »Voltairjevo srce«. In res se je podstava dala odpreti. V njenem predalu je ležala kovinska škatlja, toda ključ se je že zdavnaj izgubil. Ravnatelj knjižnice bo dal škatljo odpreti v prisotnosti uradnih oseb, nakar bo ta dragocena relikvija velikega francoskega misleca shranjena na dostojnem mestu, kjer ne bo več pozabljena. O usodi Voltairjevega srca prinašajo pariški listi zanimivo zgodbo, iz katere povzemamo: Voltaire je umrl dne 30. maja 1778 v Parizu v hiši svojega prijatelja, častilca in pristaša markiza de Villetta. Parižki nadškof je prepovedal pokop Voltaira na cerkvenem pokopa

---

pravice do življenja?! Ali ga je sedaj premagal strah pred smrtjo, misel, da ga lahko že čez nekoliko dni pokrije tuja, nepoznana zemlja?! . . .

Nenadoma se Pankracij dvigne na svojem ležišču in si obleče jopič. Odločno strese z glavo, češ, tako mora biti in nič drugače. Trdno je sklenjeno. In varno kakor po tleh stopa po lestvi navzdol in krene trdih korakov proti koncu vasi. Močno potrka njegova žuljeva desnica na nizke duri pritlične hiše.

»Odpri, Lojze!«

Notri se nekdo oglasi, pridrsa do vrat ter jih odpre.

»Kaj hočeš tako pozno, Pankracij?«

»Stopi vun, Lojze! Nekaj Ti imam povedati, kmalu končam.«

Lojze se skloně in stopi pred hišo.

»Semkaj sediva na to klop, kakor nalašč si jo napravil,« pravi Pankracij.

Sedeta. Mesec pripluje v tem hipu nad streho, posrebri klop, in obadva si gledata hipec oči v oči. Pankracij položi roko na Lojzetovo koleno in začne govoriti naglo in poltiho:

»Tudi Tebe so poklicali, Lojze. Zato sem moral govoriti s Teboj še nocoj. Bog ve, kje bova jutri ob tem času, Bog ve, ako se vidiva še kdaj na tem svetu. In hudo bi mi bilo, ako ne bi poravnal krivice, ki sem Ti jo storil pred davnim časom.«

Lojze ga začudeno pogleda.

»Ti, krivico? Nikomur je nisi storil, Pankracij, kolikor morem presoditi jaz. To pa vem, da smo krivico delali Tebi, vsi, kolikor nas je in poleg nas tudi Cvetan. Vsi, prav vsi . . .«

»Nič ne de,« odgovori Pankracij. »Nisem je čutil te krivice in je ne pripoznam. Torej poslušaj. Ali se še spominjaš, ko smo se vozili prvič k vojakom kot rekruti? Petero nas je bilo od tukaj, med njimi Ti in jaz. Na lojterskem vozu smo sedeli, peli smo in se smejali. Vzeli ste me medse, dasi vas nisem prosil. In tistikrat si izgubil Ti na vozu goldinar, imel si samo tri. Videl sem ga in skrivaj sem ga vtaknil v svoj žep. Ko si ukazal ustaviti voz in si preiskal vsak kot ter šel celo dolgo pot nazaj, da bi ga našel, se ni nič genilo v mojem srcu. ‚Tudi ako sem mu tega ukradel jaz, mu ostanejta še vedno dva, toraj toliko, kolikor imam sedaj jaz skupaj s Cvetanovim goldinarjem,' sem si dejal in nekam čudno zadovoljen sem bil sam s seboj. Tarnal si in celo jokal tistikrat, a meni se nisi smilil. Tiščal sem goldinar v žepu in lahko mi je bilo pri srcu. Pri vojakih sem ga porabil s svojim takoj prve dni, Ti si pa bil gotovo do danes prepričan, da si ga bil izgubil.«

Pankracij je umolknil, Lojze pa je dejal:

»Ni Ti bilo treba zaraditega hoditi k meni nocoj, Pankracij. Že davno je bilo to pozabljeno.«

»Nisem prišel zaraditega, Lojze. Ko sem denar porabil, me je začela peči vest. Nisem mogel razumeti, kako sem mogel storiti kaj takšnega. Ves čas pri vojakih in ves čas pozneje me je mučil ta greh, je moje srce razjedala ta nepoštenost. Najhuje pa mi je bilo nocoj. Neprenehoma sem moral misliti na to, neprenehoma na Tebe . . Revež si, Lojze, nimaš mnogo, svojo družino moraš rediti z delom svojih rok. Te roke vzamejo sedaj na vojsko. Tvoji ljudje, žena in otroci, jih bodo pogrešali, bodo morali stradati. Jaz pa sem sam, vajen sem trpeti in pogrešati vsako udobnost. Kaj bo z menoj izgubljenega, ako padem? . . Pa, čuj, nočem Te zadrževati, pojdi k ženi in otrokom še ta kratek čas — dovolj pičlo Ti je odmerjen. Vzemi pa to tukaj, moji prihranki so, dve tretjini vseh, kolikor mi jih je dal Cvetan v treh letih, odkar sem prišel od vojakov, stoinpetdeset goldinarjev. S tem naj je rešen moj dolg do Tebe, s tem pomirjena moja vest. Naj pridejo prav Tvoji družini . . z Bogom, Lojze!«

Preden se je Lojze zavedel, je izginil Pankracij naglih korakov. Videl ga ni nihče več, odšel je bil sam samcat, preden so se bili zbudili zjutraj drugi. —

Dopisi.

Krčevina pri Mariboru. V pondeljek 18. tm. je priredilo »Prvo mariborsko lovsko društvo« radi nekega povoda, ki pa naj ne bo označen, v gostilni A. Krambergerja vsem učencem dveh najnižjih razredov prav tako obilen kakor izboren obed. Vrhu tegi sta obdarili soproga načelnika krajnega šolskega sveta, gospa Marija Peklar in gospa Hajdinjakova otroke z raznim pecivom. Člane lovskega društva — kdo bi slutil v lovcu toliko gorkega sočutja?! — je otročja radost in ves ginljivi prizor tako presenetil, a tudi globoko ganil, da so s solzami v očeh sledili poteku blage prireditve, saj so nekateri revčki prvokrat vživali slast dobre, bogate kuhinje. Ko so še zapeli otročiči v zahvalo mično pesmico o zajčku in navzoči slišali v zahvalnem govoru šolskega voditelja o neizrecni bedi nekaterih šolarčkov, je restavrater na glavnem mariborskem kolodvoru, gosp. Franc Stickler, takoj nabral 250 D za prihodnjo enako prireditev, sam pa daroval že sedaj kot nekak temelj za božičnico 1000 D. Po končanem obedu je še društveni načelnik izročil šolskemu vodilju mnogo učil za revno deco ter obljubil, da priredi društvo poleti veselico v prid revnim šolarjem. Navzoče gospe pa so na prošnjo šolskega voditelja radevoljno prevzele izdelovanje obleke iz izročenega jim blaga. Prav iskrena hvala vrlim lovcem, prav posebna hvala g. Sticklerju in vsem gospem in gospodom, ki so priredili revni mladini toliko veselja, ki ji ostane gotovo v trajnem spominu. — Šolsko vodstvo.

Svečina. V nedeljo 17. tm. smo imeli zopet izreden užitek. Naše vrlo učiteljstvo z g. nadučiteljem Mohorjem na čelu nam je priredilo lepo uspelo gledališko predstavo. Prvikrat se je v Svečini igrala štiridejanska igra »Repoštev« z našimi kmečkimi fanti in dekleti, in reči moramo, z lepim uspehom. Vsa čast jim, svojo nalogo so krasno izvršili. Igralo se je na šolskem odru in dvorana je bila natlačeno polna, dokaz, kako žejno je naše obmejno ljudstvo pošteno slovenske zabave. Posestnik g. Jože Šerbinek je povrh še podal s pevskim zborom nekaj prav lepih pesmi. Hvala vsem, ki so nam pripomogli k res izrednemu užitku, in upamo, da bomo v kratkem zopet imeli priliko gledati naše igralce in poslušati naše pevce.

Iz Ormoža. »Izza kulis obrtne zadruge v Ormožu.« Pod tem naslovom prinaša »Straža« z dne 15. febr. tl. v št. 20 o priliki obrtnega venčka ostuden napad na mene kot predsednika zadruge, kjer mi podtika umazana dejanja. Stvar pa zgleda v resnici popolnoma drugače. Ob priliki lanskega obrtnega venčka sta ravno klerikalna odbornika obrtne zadruge g. Matija Masten in Franc Zabavnik energično zahtevala, da se mora celi čisti dobiček zapiti, ker denarja pri zadrugi baje sploh ne potrebujemo. Kljub temu, da sem se kot predsednik tej zahtevi protivil, je g. Franc Zabavnik, pri katerem se je vršila odborova seja, in ki je kot gostilničar imel oseben interes, da se ves denar zapije, kratkomalo prinesel na mizo 4 litre vina. Sledili so še nadaljni litri brez mojega naročila in tako je narasel v najkrajšem času pri tajniku zadruge kot gostilničarju in klerikalnemu odborniku račun na nad 7000 K. Ker sem že tistikrat slutil za tem kako politično lumparijo, ki se je sedaj po »Straži« jasno pokazala, sem takoj znesek za Obrtno zadrugo naložil iz svojega, plačal toraj račun jaz, ter mirno in tiho čakal, kedaj se bode od klerikalcev nastavljena bomba vžgala. Evo eksplozije! Samo da klerikalni odborniki niso računili z mojo previdnostjo. »Straža« pravi nadalje, da sem povabil k temu svoje politične prijatelje. Kakor kaže zgorajšnja slika, so to bili res moji »politični prijatelji«. Pavšalno me nadalje sumniči, da sem dovoljeval svojim ljubljencem-obrtnikom večje število učencev, toda imen ne navaja. Prosim dopisnika, da pride z imeni, ker meni kot predsedniku ni znan niti eden obrtnik, ki bi imel več učencev, kakor bi jih smel. Glede nakupa inventarja pa naj bo tudi dopisnik pomirjen. Sklep za nakup se je storil že pred dvemi leti, ter me je na ta sklep opozoril sam bivši klerikalni tajnik Franc Zabavnik. — Jurij Čurin.

Celjske vesti.

Smrtna kosa. Pri svojem sinu g. dr. Antonu Božiču v Celju je umrla 21. tm. v starosti 75 let ga. Terezija Božič roj. Čeh. Pred dvemi meseci ji je umrl mož, s katerim je l. 1921 obhajala zlato poroko. Imela sta 11 otrok, živi jih deset, vsi so odločno narodni in napredni, kakor sta bila mati in oče sama vedno zavedno narodna in napredna in je bilo njuno življenje en sam delovni dan. Bodi obema blag spomin!

JDS.

Radi mnogoštevilnih pustnih prireditev do 4. marca smo opustili sklicanje večjega števila strankarskih shodov za te dni. Pač pa se od 9. marca naprej vrši v mariborski oblasti do konca meseca krog 80 shodov JDS. — Oblastni odbor.

Demokratski shod v Pucincih. V nedeljo 17. febr. tl. se je vršil v Pucincih v Prekmurju sestanek JDS, katerega so se ljudje mnogoštevilno udeležili. Okrožni tajnik JDS za Prekmurje Topolovec iz M. Sobote jim je pojasnil sedanji politični položaj naše države ter program Jugoslov. demokratske stranke. Udeleženci so se obnašali vzorno mirno ter poslušali predavatelja do konca z velikim zanimanjem. Po predavanju se je razvila živahna debata, ker so ljudje predavatelja kar obsipavali z raznimi vprašanji. Čeravno je prorokovl pred nekoliko dnevi v svoji »Mörski krajini« uskok Kühar smrt naše stranke v Prekmurju, češ, da seme te stranke v Prekmurju ne more več »klice pognati«, vendar gospod uskok Kühar, ko bi Vi v nedeljo prišli v Pucince, bi videli, seveda na Vašo veliko žalost, da to seme JDS že poganja »klice« in sicer neverjetno močne. In te klice se bodo v kratkem po Prekmurju tako razmnožile in razširile, da bodo zadušile travo Vaše radikalne stranke. Na shodu v nedeljo bi Vi, gospod Kühar imeli lepo priložnost spoznati, kako strašno »priljubljen« ste med svojimi domačini. Udeleženci shoda, med katerimi ni bilo nič manj, kakor 4 župani iz okolice, so Vaše nelepo, ter samo Vaše osebe vredno dejanje, katero ste napravili lansko leto dne 17. marca, ostro obsojali. Med drugim so izjavili, da Vam ne zaupajo niti toliko, koliko imajo črnega za nohtom, da je tak človek na najnižji stopinji kulture in politične morale, ki proda za par počenih grošev tisoče glasov. Gosp. Kühar! To Vam naj bo v odgovor na Vaš zadnji članek o našem shodu v Pucincih, kateri se je takrat šele nameraval vršiti, ko ste Vi že kričali, da se je že vršil. Očividno Vas obdaja že smrten strah pred našo naraščajočo močjo. Ko bi Vi, gospod Kühar, vedeli, kaj še le pride, bi Vam krvave solze tekle. Upamo, da imate za enkrat dovolj, če pa nas prisilite, pridemo na dan s stvarmi, ki Vas bodo še bolj spekle in skelele, pridemo na dan s komentarji, da pokažemo javnosti Vaš značaj.

BRZOJAV!

v soboto 23 II 24 8 uri zvečer ‚španska muha' sokolski dom studenci sokol

Izpred sodišča.

Ugodna prilika za tatvino.

Posestniku Janošu Kuharju v Moravcih, okraj Murska Sobota, je zvečer 29. decembra l. l. dosedaj neznani storilec vžgal tik gospodarskega poslopja se nahajajoči kup slame. Ogenj se je posrečilo ugasiti. Gasiti je pomagal tudi sosed Džuban, kakor tudi njegova dekla Ana Horvat. Hišo so pustili nezaklenjeno. To priliko je porabila 20letna dekla Juljana Šandor ter ukradla Ani Horvat, ki je pomagala gasiti, 2 predpasnika 3 bluze, spodnje hlače in dvoje kril v skupni vrednosti 875 Din. Šandor, ki tatvino priizna, je bila obsojena na 6 tednov težke ječe.

Očital mu krivo prisego.

Posestnik Matija Jelen v Lokavcih, okraj Ljutomer je dne 21. novembra l. l. očital Francu Krajncu, da je krivo prisegel v neki sporni zadevi in da je krivoprisežnik. Obsojen je bil radi pregreška po § 104 srb. k. z. na 1500 Din. denarne kazni.

Tovariša-hlapca okradel.

19letni Ivan Kusmič je služil pri posestnici Mariji Kuhar v Nemšovcih, okraj Murska Sobota, za hlapca. Dne 2. januarja je izginil in odnesel sohlapcu Štefanu Šandorju cajgasto obleko, čepico, srajco in žepni nož. Kuzmič, ki je radi tatvine že trikrat predkaznovan, je bil obsojen na 3 mesece težke ječe.

Nehvaležni rejenec.

75letna Urša Gašparič v Malehinah, okraj Ormož, je leta 1920 predala svoje posestvo svojemu rejencu 24letnemu Vincencu Matjašiču proti izgovorjenemu prevžitku in uporabi kleti. Dne 4. decembra l. l. ji je Matjašič vzel leseno pipo, katero je zahtevala od njega nazaj. Ko je starka hotela prijeti za pipo, jo je Matjašič udaril z nekim predmetom tako po roki, da ji je zlomil kost desnega palca. On taji, da bi jo udaril in pravi, da je Gašparičevo le od sebe sunil. Sodišče ga je obsodilo radi hudodelstva težke telesne poškodbe na 2 meseca ječe.

Poročil je poročeno ženo.

24-letni, samski delavec Jakob Selinšek v Hočah, že 5-krat predkaznovan, je dne 11. febr. 1923 v župni cerkvi Sv. Magdalene v Mariboru poročil 41-letno omoženo delavko Marijo Dvoršak v Sesteržah. Selinšek je začel okrog novega leta 1923 prihajati k zakoncema Dvoršak v hišo. Že poprej pa se je razvilo med njim in Marijo Dvoršak ljubavno razmerje. Odločila sta se, da se vzameta v zakon. Pred okrožnim sodiščem se je Selinšek zagovarjal radi hudodelstva dvojnega zakona po § 207 k. z. Obsojen je bil na 3 mesece ječe. Dvoršak pa je duševno v taki meri omejena, da ne odgovarja za svoje dejanje.

Primorske novice.

Novi tržaški škof dr. Fogar pride v Trst 6. marca in bo 9. marca slovesno ustoličen.

V Gorici bo za župana izvoljen bivši župan Bombig, znan slovenožrc.

V tržaško pristanišče je te dni priplul prvi ruski sovjetski parnik »Ilijič«, natovorjen z okoli 2000 tonami solnčnih semen.

Naročajte ‚Jadransko Stražo!'

---

lišču. (Voltaire je bil svobodomislec in je v svojih spisih zelo bičal cerkveno gospodo). Villette je sklenil, da da balzamirati pokojnikovo srce. To delo je prevzel sosed, lekarnar Mitonart, ki je obenem konzerviral tudi Voltairjeve možgane. Pokojnikova nečakinja gospa Denisova je dovolila, da je dobil srce v spomin markiz de Viollete, možgane pa lekarnar, ki je smatral ta dan za najznamenitejši v svojem življenju. Naslednjega dne so Voltairjevi sorodniki abbe Mignot, Dampiére in d'Hornory odpeljali Voltairjevo truplo na vozu v opatijo Scellieres, kjer je bil Mignot opat in kjer so truplo pokopali, dokler ga ne bo mogoče položiti v Ferneyu k večnemu počitku. Ko pa so sorodniki izvedeli o obeh darovih, so protestirali zelo burno; značilno je, da so napadali samo markiza, ki je imel Voltairjevo srce. Ta pa je poznal ljudi. Ponudil je sorodnikom 230.000 frankov; takoj so se pobotali, da stričevo srce ostane last markiza de Villette. Ta je kasneje kupil tudi Ferney in napravil Voltairjev muzej. Zgradil je tudi mavzolej in poseben oltar za Voltairjevo srce z nadpisom: »Njegov duh je povsodi, njegovo srce pa je samo tukaj«. Toda škatljica s srcem ni nikoli dospela v ta oltar. De Villette je zašel v dolgove in je ponudil Ferney ruski carici Katarini II, ta pa je počastila spomin svojega prijatelja s tem, da si je dala v Carskem selu napraviti kopijo Voltairjeve hiše v Ferneyu. Ferney je vzel v najem neki Anglež, ki ni imel dosti pietete do Voltairjevega spomina in je večino reči razpečal. Takrat se je govorilo, da je Voltairjevo srce izginilo brez sledu. Ko pa so bili l. 1791. Voltairjevi ostanki slovesno prepeljani v cerkev sv. Genoveve v Parizu, se je procesija ustavila pred Villettovo hišo, kjer je filozof umrl. Tu je rodbina Villettova razobesila velik nadpis z besedilom tistega verza, ki je bil napisan na oltarju Voltairjevega srca v Ferneyu. To je značilo, da je srce res ostalo v hiši de Villettov. L. 1864 ga je zastopnik rodbine ponudil prosvetnemu ministru Thierryju. Spravil ga je v zadrego, kajti ni vedel, kam naj ga položi. Končno se je odločil za cesarsko knjižnico. Tja je bilo filozofovo srce položeno z vsemi dokazi istovetnosti dne 16. decembra 1864. Sledila so nemirna desetletja, cesarstvo je nadomestila republika, in v vrvečem, izpremljivem toku dogodkov je bilo Voltairjevo srce popolnoma pozabljeno; celo Voltairjevi življenjepisci so prezrli akt z dne 16. decembra 1864. — (Lidove Noviny).

x **Koliko radija se danes dobiva na svetu.** Radij je najdragocenejša oblika materije na svetu in če bi ga bilo v zemlji večje množine, bi razvoj življenja na našem planetu krenil na druga pota. Radij dela prave čudeže, njegove lastnosti so uprav magične. Kakor znano, se radij pridobiva tudi na Češkoslovaškem. O stanju v ostalih rudnikih nam pričajo sledeči podatki: Do dobe pred približno 20 leti so bila glavna rudišča v Colorado; ta so krila največji del svetovne uporabe radija. Iz ene tone tamošnje rude se je pridobilo približno 5 mg radija in okoli 160 gr radijevega bromida. L. 1913 so bila odkrita uranova rudišča v belgijskem Kongu, l. 1915 pa je odkril Anglež Sharp nadaljna rudišča v Kasoli. Izbruh svetovne vojne je onemogočil eksploatacijo v Kongu, šele po vojni se je začelo racionalno izrabljanje teh zemeljskih zakladov. Ena tona tamošnje rude daje približno 150 mg radija, pridobivanje pa je tako lahko, da se ameriška rudišča več ne izplačajo. Belgijska tovarna za predelavo rude se nahaja v Olemu pri Antwerpnu in je naj večje podjetje te vrste na svetu. Mesečna produkcija iznaša 3 grame, lahko pa se dvigne **tudi do 6 g.** Skupaj se ga pridobi na leto **36 do** 72 g. Ta razmah je vplival tudi na cene. Dočim je pred 6 meseci stal 1 mg radija 20 do 25 liber šterlingov, ponuja belgijska družba za 14 liber. V tej belgijski družbi je angažovana tudi država, ki dobi del radija za bolnice, za zdravljenje bolnikov in za znanstvena proučevanja.

x **200 letnico ruske Akademije znanosti** so slavili ruski znanstveniki doma in na tujem dne 2. februarja. Akademija znanosti je ena redkih ruskih kulturnih naprav, ki je preživela revolucijo in meščansko vojno in je še danes središče resnega znanstvenega dela. Rusko akademijo znanosti predstavlja okoli 40 strokovnjakov svetovnega slovesa, ki upravljajo celo vrsto zavodov in znanstvenih naprav, pri katerih je nameščenih čez 600 znanstvenikov. Akademija izdaja celo vrsto znanstvenih časopisov. Vzlic temu pa število teh publikacij z daleka ne zadostuje, zakaj ruski listi poročajo, da se nahaja v rokopisih toliko del, da bi lahko takoj natisnili 2000 pol. Vestnik ruske Akademije znanosti je izhajal tudi v najtežji revolucijni dobi, je edini žurnal v Rusiji, ki je preživel konec carske dobe in ki izhaja nemoteno v novih razmerah.

x **Kje si, čarobna dežela Atlantis?** Platon nam je zapustil opis legendarne dežele Antlantide, ki se je baje nahajala med Evropo in Libijo, v današnjem Atlantskem oceanu, katero pa so za večno požrli oceanski valovi. To neznano deželo so opevali mnogi pesniki in radi prenašali na njo tisto čarobno življenje, ki se v »solzni dolini« ni hotelo uresničiti. Legenda o potopljeni deželi Atlantis se je ohranila do dandanes in v zadnjih desetletjih jo je sprejela med svoje naloge oceanska geografija, da ugotovi

Mariborske vesti.

Maribor 23. februarja 1924.

m **Smrtna kosa.** V soboto ob 4. uri zjutraj je umrla v tukajšnji javni bolnici gospa Alojzija Grmek, soproga višjega stražnika v pokoju. Pogreb se vrši v ponedeljek ob 3.15 uri pop. iz mrtvašnice na mestno pokopališče v Pobrežju.

m **Živalno** je bilo danes v soboto 23. tm. zopet na mariborskih ulicah. V vojaško službo je nastopil drugi poziv novincev iz lanskega leta. Novinci so prišli od vseh strani v velikem številu v spremstvu županov; večinoma zelo dobro razpoloženo, ter je bilo danes na mariborskih ulicah dovolj vriskanja, petja in godbe ubrane in neubrane. Upamo, da se bodo tudi z vojaške službe vračale enako dobro razpoloženi.

m **Smrtna kosa.** Umrli so 22. t. m. v Mariboru: v Gospejni ulici 73letni delavec Franc Bazel; v Sodni ul. št. 30. Ludvig Stancer, sin železniškega uradnika, star teden dni; v Koroški ulici 90 58letna Ivana Potočnik.

m **»Jadranska Straža«, podružnica** Maribor, je imela sinoči 22. tm. v Narod. domu svoj ustanovni občni zbor, katerega se je udeležilo lepo število članov. Zborovanje je otvoril polkovnik v pok. g. Prica z lepim govorom, v katerem je naglašal pomen »Jadranske Straže«, našega trgovinskega in vojnega brodovja na morju, ter da je treba delovati za povzdigo naše mornarice v polni meri, da se s tem zavaruje naša jadranska obal. Prečital je brzojav, v katerem izraža Nj. Vel. kralj Aleksander svoje zaupanje in visoko spoštovanje do društva: »Toplo zahvaljujuči radu »Jadranske Straže«, šalem odkrito priznanje njegovog rada i najtoplije pozdrave. Aleksander s. r. — G. Prica je tudi omenjal stanje med Italijo in nami, opisal položaj neodrešenih bratov v Primorju in Dalmaciji, ter je zaključil svoj govor z vzklikom kralju. Nato je g. Sertić prečital pravila. Izvoljen je bil odbor, v katerem so: predsednik polkovnik v pok. Prica, podpredsednik art. polk Atanasković, tajnik Sertić, odborniki: Gregorič, ga. Križničeva, dr. Vrečar, dr. Štefančič, Toman, ga. Nikolič, blagajnik Jurkovič, namestniki: Gjuro Valjak, Vračko, Pucelj, Sever (dijak), pregledalci računov: Doležal, ravn. Toman. Ne dvomimo, da bo nova organizacija širila med našim narodom propagando o važnosti našega morja v trgovskem in vojaškem pogledu.

---

znanstveno, ali je na nji kaj resnice. — Nedavno so izšla raziskovanja profesorjev Termierja in Gentila, iz katerih podaja R. Živný v »Českem Slovo« nastopne podatke: Ugotovljeno je že po prejšnjih raziskovanjih, da se pod vodo Atlantskega oceana vije dolgi podmorski greben v podobi črke S, ki ima z obeh strani globoke prepade, kateri segajo ponekod 6000 m globoko. Ta greben se nahaja približno 1000 m pod vodo. Iz njega vstaja cela vrsta otokov, med njimi: Sv. Helena, Kanarski otoki, Madeira, Azori i. dr. Vsi ti otoki so vulkanskega izvora in ni še dolgo, kar se je predramil iz dolgega spanja stari krater na Tenerafi. Podmorska tla Atlantskega oceana so tedaj vulkanska in njih aktivnost še danes ni ponehala. — Kjer pa so vulkani — sklepa prof. Termier — tam so tudi propadle zemlje. Zemljepisna veda nas uči, da je že mnogo otokov izginilo pod morjem ali se jih pojavilo iz morja. Po sodbi prof. Gentila se je Gibraltarska ožina odprla ob koncu tretjegorske dobe. Verjetno je, da se je Atlantis potopila v zadnjih perijodah geološke zgodovine Zemlje. Mogoče je, da so Kanarski otoki, Madeira in Cap Verde vrhunci zadnjih ostankov potopljenih dežel. Katastrofalen dogodek se je najbrže zgodil v dobi, ko se je že pojavil človek. So li bile potopljene dežele obljudene? Vprašanje je temno. Etnografija bo morala rešiti problem, ali niso bili davni prebivalci Kanarskih otokov zadnji potomci Atlantov? Ko bo mogoče potovati v podmorskih pokrajinah, kjer počivajo davno potopljena kopna ali ko se vsled kakega prevrata na zemlji zopet pojavijo nad morsko gladino — tedaj bo pojasnjena skrivnost Platonove Atlantis.

m **Iz sodne službe.** K mariborskemu sodišču sta premeščena sodnika dr. Boris Mihalič iz M. Sobote in Ivan Mikluš iz Ljubljane.

m **»Jadran, društvo Primorcev«** priredi v soboto 23. tm. točno ob 20. (8.) uri svoj IV. zimski večer v društvenih prostorih restavr. Kosovo, Grajski trg 1.

m **Sokolsko društvo v Studencih** priredi v soboto dne 23. tm. v Sokolskem domu v Studencih priljubljeno burko »Španska muha«. Začetek ob 20. (8.) uri. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala in je vabljen vsakdo, ki se hoče v letošnjem predpustu še enkrat pošteno smejati.

m **Občni zbor** Ljudske univerze se vrši v pondeljek 25. tm. ob 8. uri zvečer v Kazini. Člani pa tudi drugi naj se ga polnoštevilno udeleže.

m **Uradniška menza** se nahaja na Slomškovem trgu 17 (v Kazini). Hrana stane dnevno 50 K. Sprejemajo se državni in zasebni uradniki.

m **Sokolska maškerada** se vrši na pustno soboto, to je 1. marca, v vseh prostorih Narodnega doma. Ta maškerada obeta biti z ozirom na predpriprave ena najprijetnejših in zabavnejših prireditev v letošnjem predpustu. Popravljajo se že vsa vrata in prehodi, tako da ne bo nobenega prepiha. Vstopnina 15 D in 1 D nočni davek. Predprodaja vstopnic je le proti vabilu pri bratu Majer, Glavni trg, Baloh, Grajski trg, Bureš, Aleksandrova cesta in na dan prireditve od 19. ure naprej v Narodnem domu. Vabila se že razpošiljajo ter prosimo vsakogar, kdor bi vabila pomotoma ne dobil, naj se blagovoli obrniti z dopisnico ali osebno na: »Sokol«, Maribor, Narodni dom. — Običajno ponujanje in nadlegovanje gostov s prodajo cvetlic, razglednic itd. se popolnoma opusti. Jestvine in pijače se bodo prodajale samo pri šotorih in to najboljše kakovosti po jako zmernih cenah. Velika dvorana bo brez miz ter namenjena samo za ples. Vsaka maska se legitimira pri vhodu na levo popolnoma tajno v posebni za to določeni sobici, kjer sprejme brezplačni kontrolni listek za maske. Brez tega listka maskam vstop v prostore policijsko ni dovoljen. Nekaj posebnega bo nudila mala dvorana v drugem nadstropju. Narodni dom je prihodnji teden dom življenja; na stotine rok je že sedaj pridno na delu. Maske, katerih pomen se uveljavi samo v skupinah, naj javijo število oseb najkasneje do sobote opoldne, da se jim lahko še dodele primerni prostori. Ker je sokolska maškerada vedno jako številno obiskana, prevzamejo reditelistvo bratje telovadci ter prosimo, da se njih navodila po možnosti upoštevajo.

m **Pustno vrvenje.** Kakor že objavljeno priredi na pustni torek t. j. 4. marca v vseh prostorih Götz Sportni klub Rapid maškeradno veselico. Vabila se bodo razposlala v pondeljek in torek. Ako bi kdo slučajno ne dobil vabila naj si ga preskrbi v trgovini Höfer Šolska ulica 2, kjer se bodo od srede naprej tudi prodajale vstopnice oziroma dinarski davek po 20 Din. Vstopnice pri večerni blagajni stanejo 25 Din.

m **Zahvala.** Prejeli smo in objavljamo: Izrekam javno zahvalo vsem, ki so tekom dolge, težke bolezni in ob priliki pogreba mojega soproga Bogumila Gregora, profesorja Glasbene Matice v Mariboru, izkazali svojo naklonjenost in podporo. Zahvaljujem se predvsem odboru Glasbene Matice in g. ravnatelju dr. Tominšku, pevskemu zboru in dirigentu g. ravnatelju Topiču, godbi pod vodstvom g. kapelnika Herzoga in vsem, ki so se udeležili pogreba ter na ta način izkazali poslednjo čast mojemu soprogu, ki je daleč od rojstnega kraja našel med bratskim slovenskim narodom zavetišče in obilo podpore. — Olga Gregorova.

m **Maškarado** priredi tudi letos Sokolsko društvo v Studencih pri Mariboru na pustni torek dne 4. marca t. l. z začetkom ob 8. uri zvečer. Kdor je bil na maškeradah prejšnja leta, nas gotovo poseti tudi letos in pripelje seboj tudi svoje znance. Torej na svidenje, prijatelji društva, od blizu in daleč.

m **Interesentom za velesejem v Pragi.** Mariborska tiskarna dd. oddaje legitimacije za praški velesejem in naročne karte za stanovanje. Navodila so ista kot lansko leto, samo glede znižane vožnje se pripomni, da je začasno dovoljena samo za ČSR.

m **Stranke, ki se žele udeležiti učnega tečaja za prikrojevanje,** naj se zglase pri vodstvu hotela »Meran«, Maribor, Aleksandrova cesta, od 28. februarja do 1. marca **dopoldan od 9.—12. ure in popoldan od 14.—17. ure. Tam dobijo vse informacije in se bode vpisovalo.**

m **Restavracija »Narodni dom«** ima na razpolago okusno renoviran salon, lepe zračne sobe za klube in obnovljeno kegljišče. Izrecno pristna domača vina. Abonenti se sprejemajo po 20 Dinarjev dnevno.

m **Kavarna mestni park.** Vsak večer svira ciganski Trio od 21. do 1. ure. V nedeljo in praznikih svira pianist Chalupa od 16. do 18. ure.

m **Marijonetno gledališče.** Jutri 24. t. m. se igra ob 10. uri v mali dvorani Nar. doma igra Faust, isto igra popoldne ob pol 3. uri istotam. — Gašperček.

m **Likvidacija.** Tovarna za perilo Verdnik in drugovi, družba z o. z. je sklenila razdružitev in likvidacijo.

m **»Grajska klet«.** Soboto 23. in nedeljo 24. tm. koncert nar. žel. gl. društva »Drava«. Začetek ob 20. uri.

m **Konc. zastavljalnica v Mariboru** opozarja na zastavno licitacijo, ki se vrši dne 12. marca t. l. ob 9. uri. Več v današnjem oglasu.

m **Nočno lekarniško službo** vrši v tednu od 24. februarja do 2. marca lekarna pri Sv. Arehu na Glavnem trgu.

m **Policijska kronika. — Tatvine.** Mohrn Ivan, stanujoč na Pobrežju, je prijavil policiji, da mu je bil na Cankarjevi ulici v gostilni Bender ukradenih za 5 m rudeče tkanine v vredosti 250 Din. Policija je tata kmalu izsledila, neko gotovo Marijo R., pri kateri se je blago tudi našlo. Oddana je okrajnemu sodišču. — **Ljubitelji drv.** Na Koroškem kolodvoru so bili zasačeni mladi šolarji, kateri so pridno jemali drva iz vagonov. Železniški organi naj bolje pazijo, da se bode onemogočilo delo uzmovičem. — **Še sodi niso varni, če tudi so prazni.** Dolinar Franc, stanujoč v Orožnovi ulici, je prijavil da sta mu bila 22. februarja ukradena dva hrastova sodčka, eden z 31, drugi 33 litri v vrednosti 25 Din. Svari se pred nakupom.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Sobota, 23. febr. »Pri treh mladenkah«, ab. B.

Nedelja, 24. febr. Ob 15. uri »Mogočni prstan«. — Ob 20. uri »Lumpacij-vagabund« (kuponi).

—□—

Kuponi. Da s strani občinstva ne bo vpraševanja, pri katerih predstavah veljajo kuponi, javljamo, da se je možno poslužiti kuponov pri vseh predstavah, ki se vrše v abonmanih, C, D in E. Pri izv. abonma predstavah pa bodo veljali kuponi tedaj, kadar bomo to označili v časopisu in na lepakih.

Nedeljski predstavi. Popoldne ob 15. uri se vprizori narodna pravljica v 12. slikah Fr. Milčinskega »Mogočni prstan«. »Mogočni prstan« je najboljša slovenska oderska pravljica, ki si je takoj osvojila najširših simpatij med mladino in odraslim občinstvom. Deca se bo naslajala nad originalnim carjem Alešom, devetim kraljem, pfincesi, mladim Stankom-kraljevičom ter posebno še nad premetenim kužkom Zvestinom in nad srčkano muco Lizo, ki znata tako lepo plesati. Velik užitek bo nudilo očem malih bajno kraljestvo belih vil itd. itd. — Odrasli pa bodo občutili v »Mogočnem prstanu« fino satiro na današnje razmere. Poleg tega je pripomniti, da precejšen kos užitka nudi že sama scenerija, ki je jako okusno in mojstersko izvedena. Pri predstavi sodeluje poleg številnega ensembla celokupen orkester pod vodstvom kapelnika V. Parme. — Zvečer ob 20. uri se ponovno vprizori Nestroyeva čarobna burka »Lumpacij Vagabund« ali »Zanikrna trojica«, ki s svojim humorjem prisili vsakega v smeh in nenavadno veselo razpoloženje.

Opera pripravlja Webrovega »Čarostrelca«, ki je ena najlepših romantičnih oper in obenem prva narodna nemška opera. Weber je takorekoč ustvaritelj nemške narodne opere. Kot veliki glasbeni talent je skomponiral lepo število oper, med katerimi pa nedvomno zavzema prvo mesto »Čarostrelec«, ki je na vseh nemških in drugih gledališčih stalno na repertoarju. V Ljubljani so prvič vprizorili »Čarostrelca« pred tridesetimi leti. Na novo so vprizorili to opero lansko sezono. Pri nas se vrši premijera v najkrajšem času. Muzikalno študira delo g. A. Mitrovič. Scenograf g. Cotič, režiser g. Urvalek.

Film.

I. Mariborski bioskop predstavlja v pondeljek 25. do 28. febr. velikanski film »Ekscentrične žene«; v glavni vlogi Carl Stroheim. Je to najkrasnejša foto-drama, kar jih je mogel ustvariti ljudski razum. Kralj med milijonskimi filmi, dramska napetost, razburjenje živcev, izvanredni pogum, ljubitelji sreče, nadute žene, grofje, princeze, goljufi, razkošno bogastvo, življenje, ki preseda, vrhunec znanosti, razjašnjenje vseh mogočih strasti, upravičena ekstravaganca, slike, kjer tudi svetniki postanejo grešniki. Ne zamudite si nabaviti vstopnic! Za mladino prepovedano.

Orjuna.

Orjuna Studenci. Uradne ure tajništva vsak pondeljek in vsako sredo od 7.—8. ure zvečer v Čitalnici Narodni dom. Sprejema se istotam tudi članarino za letošnje leto. — Zdravo! **Tajnik.**

Kultura in umetnost

Stanko Radohovan:

„Mariborski koncert“ *)

(Koncert naše Glasbene Matice dne 6. febr. 1924.)

Še nikdar tako natrpana Götzova dvorana, — živahni komentarji — ura je že tik pred ¼21. in še se vale množice proti vhodu. Stoteri, ki bi radi uživali našo glasbo, se morajo vrniti, ker je dvorana premajhna. Vsakdo čuti, da bo nocojšni koncert nekaj posebnega. Seveda vidiš med občinstvom neobhodne kritike z glasovirskim izvlečkom pred seboj in v roki neusmiljen svinčnik. — Jako malo vojaških sukenj vidiš, sicer pa si skoraj prepričanja, da si v koncertni dvorani kakega velemesta. Že prihajajo pevke in pevci na oder, vrvenje se poleže in utihne popolnoma, ko stopi dirigent pred pult.

Radoveden se ozrem še enkrat na oder in že zazvenijo v mojem ušesu prvi akordi v krasnem p, kakor bi iz daljave začele peti orgle: »Če rdeče rože zapade sneg...« Da, čutimo kako umira vse življenje na poljanah in narava ihti pod snežno odejo. Ali spomladni veterček nam spet pripihlja glasove — vonj vijolic— na uho »In ko je pomlad...« vse se zravna in ozeleni, tudi naša roža dvigne glavico, ali snežna plaz jo je polomila in ona hira sredi polnega življenja. »To so Pavčičeve rože«, se sliši z desne strani, in pristavim: tako proizvajana je ta pesem res cvetka iz vrta naših pesmi. Burea aplavz zagrmi po dvorani.

In zopet odvedejo glasovi mojo misel na jug, »na solnčne jadranske bregove...« in mi tožijo, da niso več naš raj. Toda nehote se zravnam; naš raj so bili in bodo ostali, dokler nam sijejo taki solnčni žarki — svetlo zveneči glasovi — iz res našega raja **slovenske pesmi.** Menda g. Preml, (sam še ni doživel tako brezhibne in precizne reprodukcije stoje skladbe, kojo smo doživeli in z slastjo uživali. (Silen aplavz hoče podreti dvorano). Čestitamo!

Mogočni boji nam naznanjajo, da se bližamo pod Krnom »Kralju Matjažu«. Neprijetno, tesno nam je in megla tajinstvenosti nas obdaja. Ali junak je korajžen in se ne da ustaviti. Toda bolj odločno zahtevaj: »pokaži svoj meč«, in bolj krepko ga vleči iz nožnic (II. tenor). Premalo je »prhanje konj«, premalo »orožja žvenket«, večji hrup na to predrznost junaka, da bi se res zbal in zbežal (skladba). Polagoma se poležejo razburjeni glasovi Matjaževih vojakov in zopet zavlada molk v njegovem bivališču. To vsekakor veliko delo našega najbolj priznanega in popularnega slovenskega skladatelja Adamiča se ni popolnoma krilo z našim pričakovanjem. Da uporablja najbolj moderna sredstva, je jako hvale vredno, ali na njih račun obcelotnost dela žrtvovati ni priporočlji-

vo. A misel je izvrstna ter jo je občinstvo v zvezi s tako eksaktnim proizvajanjem moškega zbora burno hvalilo, tako, da smo lahko kljub pomanjkljivostim prav zadovoljni.

Vsa pozornost se je osredotočila sedaj na patra Kolba. Uprav samozavestna oseba si je osvojila z Grieglovim »Samotarjem« (bariton solo s spremljevanjem kvinteta na lok in 2 rogov) vso tisočglavo množico, ki je napolnila dvorano. Izredno milo doneč in izšolan glas p. Kolba nas vodi med jelše in skalovje, okrog nas šumlja v jelšinem vejevju veterček. Samotar je zablodil v skrivališče jelšinih hčera, vidi kako se raduje tam Božji svet, kako rajajo hčerke jelš v zelenem logu in divji mož ga povabi na ples. Ali kako bi se radoval, ko nima jednakega bitja krog sebe, da deli žnjim radost. Ves zamaknjen ne najde več poti nazaj k mirnemu samotarenju. Delo je kakor za nalašč ustvarjeno za našega gosta, ki je dal pesmi toploto in polagal vanjo toliko idealnih čustev. — Glas mu je v nižjih kakor v višjih legah popolnoma izjednačen. Nekateri so mu radi nekaterih falzetov očitali nepopolnost glasu v višjih legah, kar bo pa najbrže pomota. Palmova vejica s trobojnico mu je bila vidni znak našega priznanja in naj se rad spominja ogromnega aplavza, ki ga je žel. Le eno iskreno željo imamo, da ne bi ostalo to gostovanje prvo in zadnje.

Orkester se spopolnuje, nastopa mešan zbor tako, da je oder bolj natrpan, kakor dvorana. Sicer neprijetno za orkester in zbor, toda navdušenje, ki je vladalo tako na odru, kakor v dvorani, je to prezrlo. Proizvaja se Sattnerjeva kantata »V pepelnični noči«, ki jo slišimo v Mariboru prvič. Saj itak vsakdo pozna vsebino Gregorčičeve pesmi s tem naslovom. Kompozicija bazira na široki instrumentalni podlagi ter omenimo mogočni kontrapunkt v začetku. Komponist je uporabljal čestokrat fuge itd. Predvsem pa podčrtamo naravnost imenitno modulacijo, ki nas je vsekakor prijetno očarala. Gdč. Mezgečeva poje briljantno ter je njen glas čist od prvega zloga do kristalnega lepega a (»in pa krasan tako«. Zdi se nam, da je njen glas količinsko za nekaj popustil. (Priporočamo za drugič, da se gdč pevka postavi pred orkester). In zopet dominira organ p. Kolba («A čuj — nek duh zakliče mi...«) v dvorani. Njegov glas premaga vse težkoče ter je njegov nastavek čist in točen. Zbor je bil imenitno naštudiran, ter pod spretnim vodstvom vedno pravočasno na mestu. — Opazili smo pa, da so nekateri godci naravnost brezbrižno svirali. Ne bomo preiskovali zakaj. Da je harfinistu struna počila, je pač smola, ki se lahko v najboljši družini pripeti, sicer pa obvlada svoj instrument izborno. Vrhunec kantate tvori vsekakor mogočni zaključni zbor (majestozo), ki so ga pevci z bravuro zapeli in ki ga je krepko podpiral orkester.

V rekapitulaciji naj navedem, da je bil spored jako povoljen, da so bili posamezni zbori tokrat tudi tehnično popolni, kar je velika zasluga g. ravn. Topiča. Koncert je zahteval od njega vse in dal je tudi vse. Z gromovitim ploskanjem in Živio-klici je občinstvo dalo priznanje vsem, ki so pri tem tako idealnemu koncertu sodelovali. G. Topič pa je s tem koncertom postavil naši Gl. Matici mejnik; pota so jasno začrtana, po katerih naj hodi, da bo tudi lahko triumfirala izven mej naše domovine. Častitamo njemu in Glasbeni Matici na tem velikanskem uspehu.

*) Iz razlogov, o katerih iz ozirov na interese Glasb. Matice ne bomo na tem mestu razpravljali, objavljamo strokovno poročilo o koncertu šele danes! Op. u.

—□—

x **Matica Hrvatska** je izdala kot redno izdanje za l. 1921 štiri sledeče knjige: 1. Gjalski: Ljubav kajtpanta Milića in N. prip. 2. Arnold: Izabrane pjesme. 3. Vilović: Zagaljeni životi, novele. 4. Laszowski: Gorski kotar i Vinodol, mjestopisne i povjesne črtice državina lepe Zrinskih i Frankopana (ilustrovana). Te knjige stanejoo za člane samo 55 D. — Izvanredne izdaje, posamezne, se dobe: 1. Shakespeare-Bogdanović: Richard III. 2. Manojlović: Povijest starog Orijenta I. 20 D. 3. Divković: Ruske nar. pripovjesti ilustr. 16 D. 4. Marković: Dom i Svijet. 20 D. 5. Marković: Kohan i Vlasta. 20 D. 6. Pasarić: Hrv. šaljive nar. priče in pjesme (v tisku). Člane ozir. članarino sprejema Upravništvo »Tabora« ali pa povjer. Ivan Favai, realka. — Plača se v naprej.

x **Poljoprivredni glasnik.** Izšla je 4. št. te odlične kmetijsko-znanstvene revije v Novem Sadu.

x **Avtor »Mogočnega prstana« o uspehu mariborske vprizoritve.** G. Fr. Milčinski se je v pismu g. ravnatelju Bratini zahvalil njemu in vsemu igralstvu za »izredno in uspešno vnemo, ki ste jo posvetili moji skromni, brez visokih literarnih pretenzij, pač pa iz srčnega razpoloženja spisani igri«. Dalje piše g. Bratini: »Druga in nič manj važna je pa ta, da Vam prisrčno čestitam na uspehu, ki ga je po pravici o tej priliki doživela Vaša režija in Vaš način insceniranje. Oboje je tudi meni prineslo zanimivih in ugodnih presenečenj in pobud, ki Vam zanje takisto dolgujem zahvalo. Prav zelo me bo veselilo, če se še kedaj snideta na odru najini prizadevanji«.

x **»Nova Evropa«.** Pravkar je izšla 6. številka »Nove Evrope«. V uvodnem članku postavlja g. Laza Popović tezo: jugoslovanska ideja je slovanska. Če ni Slovanstva, ni Jugoslovanstva. Časoven in poln lepih pobud je članek. »Največi Jugosloven XIX. stoljeća«, ki ga je spisal zgodovinar g. dr. Vinko Novak. Ta Jugosloven je hrvatski učenjak in najnajožji Strossmayerjev sodelavec Franjo Rački. Študijo priporočamo vsem, ki hočejo v dobi bobnečih plemenskih fraz spoznati bistvo in razvoj jugoslovanske ideje. — V političnem pregledu piše Č. o opozicijonalnem bloku, g. dr. J. Belin pa objavlja daljšo razpravo o likvidaciji reškega vprašanja in naši luki na Kvarneru. Pisec razpravlja o vprašanju z gospodarskega vidika. »Novo Evropo« toplo priporočamo.

x **Ob 10-letnici svetovne vojne.** Umetniški oddelek prosvetnega ministrstva namerava prirediti ob 10-letnici izbruha svetovne vojne veliko razstavo umetnih slik, risb ter tudi drugih del, ki se nanašajo na borbe za svobodo od leta 1912—1918. Med te umetnine spadajo vse one, ki predstavljajo faze bojev, kakor tudi vse simbolične in alegorične slike. Razstava naj bi bila apoteoza naših sedemletnih bojev in trpljenja ter zmage. Na ta način namerava ministrstvo podpreti domačo umetnost.

Ljudska univerza.

V pondeljek dne 25. tm. se vrši občni zbor »Ljudske univerze«. To izobraževalno društvo je začelo delovati z velikim elanom, ki pa je čez nekaj časa opešal. Krivda ni na treh štirih ljudeh, ki so mu ostali zvesti, marveč na celotni slabokrvnosti našega kulturnega življenja. Znano nam je, da je bilo težko dobiti predavatelja in še to le za temo, ki jo je imel kdo slučajno obdelano. Na ta način ni mogoče pravo smotreno delo za izobrazbo uma, srca in volje. — Kar je poglavitni namen takih »univerz«. G. prof. Favaiju, ki se je vneto posvečal organizaciji predavanj, gre zasluga, da »Ljudska univerza« ni postala mrtvo društvo, kakršnih imamo spričo hiperprodukcije društev in preobloženosti društvenih funkcijonarjev že več ko dovolj. Zanimanje za predavanje »Ljudske univerze« ne manjka med občinstvom, ni pa ga med onimi, ki bi bili poklicani k predavateljski mizi. Občni zbor bo moral razpravljati o vprašanju, kako poživeti zanimanje, kako razširiti krog predavateljev.

Tudi tečaji se niso obnesli. Živimo v časih in razmerah, ko gospodarsko življenje veliko pomeni. »Ljudska univerza« je nameravala prirediti tečaj za knjigovodstvo proti prav malenkostni tečajnini. A glej — priglasilo se jih je komaj 6—7. Mogoče pa bi bilo več zanimanja za kaj abstraktnejšega?!

Odbor »Ljudske univerze« nam je poslal sledečo okrožnico:

Želeti bi bilo, da bi se vršila sledeča predavanja oziroma tečaji:

Iz filozofije (psihologija, metafizika, etična in moralna vprašanja).

Iz sociologije in narodnega gospodarstva (glavne panoge narodnogospodarske vede, finančni problemi, socialne zadeve, socializem, kapitalizem itd.).

Iz prirodoslovja, tehnike in medicine (radij in radio-tehnika, brezžični brzojav in radio-telefonija, fizikalne, kemične in biološke zanimivosti, fiziologija človeka, boj zoper bolezni, zlasti nalezljive, higijena, napredek moderne tehnike, astronomija itd.)

Potem zgodovinska predavanja, dalje predavanja o gospodarski in politični geografiji in o drugih predmetih te vrste.

Seveda ni treba pozabiti kulturnozgodovinskih, literarnih in umetnostnih vprašanj in problemov, zlasti pa pedagoških predavanj, namenjenih starišem in prijateljem mladine.

Dobro bi tudi bilo, če bi kdo pojasnil spiritistične in okulistične zmote, ki jim ljudje radi nasedajo.

Vsi oni gg., ki bi hoteli žrtvovati nekaj prostega časa izobraževalnim namenom »Ljudske univerze, naj se oglasijo pri tajništvu (g. prof. Favaj, državna realka) ali pa naj sporoče svoje želje in predloge na dopisnici.

Odbor končno apelira na občinstvo in na naše razumništvo, da posvečajo »Ljudski univerzi« več pozornosti.

Želimo, da bi ta apel ne zgrešil cilja.

—s.

Sokolstvo.

o **»Sokoliča«** je izšla 2. št. (za februar) z jako pestro vsebino in naj bi naša sokolska mladina pridno ga prebirala. Starši, dajte ji priliko in naročite ji list, da se navzame tudi s čitanjem pravega sokolskega duha.

o **Knjižničar mariborskega Sokolskega društva** vabi vse one brate in sestre, ki imajo izposojene knjige iz društvene knjižnice — nekateri že prav dolgo! — da jih vrnejo v svrho preureditve knjižnice kar najprej. Uradne ure za izposojanje so odslej v sredo 7.—8. ure v društveni sobi.

Sport.

: **Mariborska koča.** V nedeljo dne 24. tm. domača kmetska veselica na Mariborski koči. Preskrbljeno je za štiri godce, ki pridejo že opoldne. Pozivamo mariborske turiste, da pridejo na kočo v svrho stika z domačini. Pot iz Hoč dobro shojena. Nazaj vseskozi uporabljiva za sani. Na koči nekaj sani. Sankališče urejeno. Turisti, ki odidejo v soboto na kočo, naj se oglase pri g. Kravosu radi pošte za kočo.

: **Nogometni odsek ISŠK »Maribor«** sklicuje za nedeljo 24. tm. ob pol 11. uri v zadnjo sobo hotela »Pri zamorcu« sestanek vsega svojega članstva v svrho predpriprav za predstoječe poslovno leto. Sestanek je za vse članstvo odseka obvezen. Vabijo se pa na sestanek tudi vsi interesenti, ki bi želeli v bodočem poslovnem letu se v tej panogi športa udejstvovati, bodisi posredno ali neposredno hteli gojiti lepo nogometno igro sebi v korist, slovenskemu športu v procvit in ponos.

: **Lahko-atletični odsek SKM** vabi vse člane in prijatelje odseka, da se udeleže sestanka, ki se vrši v nedeljo dne 24. tm. ob pol 11. uri dop. v zadnji sobi hotela »Pri zamorcu«. Upamo, da nam ni treba še posebej povdarjati važnosti in prednosti te vrste športa v zdravstvenem in lepotnem oziru za vsakogar, ki ima smisel za telesno vzgojo. Zlasti v zadnjem času se je pojavilo za lahko atletiko toliko zanimanja, da je bil SKM primoran, ustanoviti letos poseben odsek za to vrsto športa. Sprejema vsakega zavednega Jugoslovena z veseljem in vabi k obilni udeležbi. Zdravo! — Načelstvo.

Objave.

§ **Klub »Grohar«** prične z večernim kurzom v sredo dne 27. februarja 1924 v gimnazijski risalnici ob 18.30. Zadnji termin priglašenja poteče v torek. Frekventantje naj prinesejo potrebno orodje. — Žagar.

§ **Športna maškerada.** Ena od najlepših pustnih veselic bo gotovo maškerada, katero priredi I. Slov. šport. klub »Maribor«, dne 4. marca tl. v prostorih Narodnega doma. Vabimo občinstvo, da se polnoštevilno udeleži te veselice, ker je eventualni dobiček namenjen povzdigi slovenskega športa

§ **Društvo mestnih uradnikov v Mariboru.** Prejeli smo in objavljamo: Pod tem naslovom ste priobčili v Vašem listu dne 2. febr. tl. objavo goriomenjenega društva, s katero isto naznanja, da so v tem društvu, razen brezpomembnega števila uradnikov, včlanjeni vsi mestni uradniki, in da nima to društvo nobene zveze z mestnimi uslužbenci, ki so priredili svoj družabni večer dne 1. febr. tl. v Gambrinovi dvorani. V informacijo naj služi v tej zadevi sledeče pojasnilo: Družabni večer v Gambrinovi dvorani dne 1. febr. tl. je priredil, kakor do sedaj vsako leto, »Krožek mestnih uslužbencev v Mariboru«, ki **obstoja že od meseca aprila 1919.** V »Krožku« je včlanjenih 30 uradnikov magistrata in mestnih podjetij (torej ne ravno brezpomembno število), 16 poduradnikov in 38 slug in ostalih uslužbencev, skupno torej 84 članov. Člani »Krožka« so razen 3 članov vsi Slovenci in je torej to društvo popolnoma nacijonalno. Društvo mestnih uradnikov pa obstoja šele od meseca avgusta 1923 in so včlanjeni pri njem bivši člani-odpadniki »Krožka«. Društvo mestnih uradnikov ima v celem ca. 38 članov in sicer 14 slovenskih uradnikov (vsi ravnatelji) s svojimi adjutanti in adjutantinjami, 6 slovenskih poduradnikov in 18 nemških uradnikov in poduradnikov. Ako odstopijo od tega društva oni slovenski uradniki in poduradniki, ki so le iz strahu pred raznimi ravnatelji pristopili k njemu, se bo lahko prekrstilo v Verein der städtischen Beamten. — Do cepitve med mestnim uslužbenstvom je prišlo vsled antipatije višjih uradnikov (slovenskih in nemških) do ostalih slovenskih uradnikov in uslužbencev, ki se niso hoteli podvreči militarizmu v organizaciji in uradu.

Filatelisti. Vsak četrtek ob 20. uri sestanek v gostilni Novosel, Rotovški trg št. 8.

I. redna skupščina Zveze nameščencev autonomnih mest Slovenije.

V nedeljo dne 17. tm. se je vršila v Mariboru I. redna skupščina novoustanovljene Zveze nameščencev autonomnih mest Slovenije. Zastopani so bili uslužbenci mestne občine celjske, ptujske in mariborske in sicer za Celje gg. mag. svetnik Šubic, rač. svetnik Kalan in mag. tajnik Krušič, za Ptuj gg. mestni knjigovodja Siegl, referent stan. oblastva Ferleš in mestni oskrbnik Berlič, za Maribor gg. Janko Zorko, Franjo Kramberger, Vlado Zorč, Simon Kos, Simon Klemenčič in Milko Hojan.

Uslužbenstvo mestne občine ljubljanske, ki se je v principu že izjavilo za pristop k Zvezi, ni bilo zastopano.

Po poročilu pripravljalnega odbora se je med drugim sklenilo, stopiti takoj v stik z organizacijami hrvaških in srbskih mestnih uslužbencev v svrho enotnega nastopanja posebno z ozirom na novi zakonski predlog o občinah, s katerim se namerava mestno uslužbenstvo podržaviti. Nadalje se je sklenilo napraviti potrebne korake radi železniških olajšav in izenačenja draginjskih doklad, do časa, da se uveljavi nova službena pragmatika, ki naj bi bila gledo prejemkov za vsa mesta po možnosti enaka.

Ker stanujejo tako v Mariboru, kakor tudi v Celju in Ptuju po mestnih hišah večinoma privatne stranke, mestni uslužbenci pa so brez stanovanj oziroma imajo zelo slaba stanovanja, se je sklenilo zbrati vse tozadevne podatke in predložiti občinskim svetom prošnje za odpomoč.

Pri volitvah je bil izvoljen predsednikom Zveze dosedanji predsednik pripravljalnega odbora g. Milko Hojan, mag. uradnik iz Maribora, podpredsednikom g. Janko Zorko, višji knjigovodja kreditnega društva Mestne hranilnice v Mariboru, tajnikom Franjo Kramberger, mag. uradnik v Mariboru, blagajnikom Egidij Siegl, mestni knjigovodja v Ptuju, v odbor pa gg. mag. svetnik Šubic in mag. tajnik Krušič iz Celja in referent stanovanjskega oblastva v Ptuju Anton Ferleš.

Mladi organizaciji, ki bo v dosego svojih ciljev naletela vsled političnih bojev v komunalni politiki, gotovo tudi na ostre odpore pri posameznih občinskih svetih, želimo veliko uspeha.

Gospodarstvo.

g **Novosadska blagovna borza 22. tm.** Pšenica baška 325, ječmen baški 325, koruza baška 245, moka »0« 500, »6« 300.

g **Svinjski sejem v Mariboru 22. tm.** Dogon 57 svinj in dve kozi. Cene: 5 do 6 tednov stari prasci, komad 200—250, 7—9 tednov 400—450, 3—4 mesece 650 do 800, 5—7 mesecev 1250—1300, 8—10 mesecev 145—1650, 1 leto 1700—2000, 1 kg žive teže se je tržil 20—22.50, mrtve 25—30 D. Koza, komad 300—350 D.

g **Trg z jajci.** (22. tm.) Porast dinarja in vedno večja nova produkcija v toplejših krajih naše države sta povzročila znaten padec cen. V Bački in Banatu se plača komad po 1·25 D, v Srbiji po 1.40, v Sloveniji po 1—1.50 D. Istotako so padle cene na inozemskih trgih. Cene bodo gotovo slabele dalje.

g **Obrtno-industrijsko izložbo v Sarajevu** prirede od 20. jun. do 6. jul. povodom sokolskega zleta. Na razstavi se bo videlo vse, kar producirata Bosna in Hercegovina.

Zanimivosti.

Dunajski »duhovi« razkrinkani.

Na Dunaju so vzbujali zadnji čas velikansko pozornost špiritistični »čudeži«, ki sta jih delala dva brata Rudolf in Viljem Schneider. Oba sta veljala kot fenomenalna medija, zlasti pa 17-letni Rudolf. Bila sta v tako ozkih stikih z onim svetom, kakor smo na primer smrtniki v stikih telefonično. Sedeš, malo zakrilih z rokami in — halò — že se ti oglasi z onega sveta znanec, čigar truplo počiva že dolgo v zemlji. Mlada Schneiderja sta delala seance v stanovanju polkovnika Czernina-Dirkenaua, kjer se je zbirala praznoverna, a elitna družba. Največji spiritistični mojster je bil Rudolf. Pred njim so stoli in mize plesali kakor baletke. Vzlic svoji mladosti je umel reči, ki so osuple ljudi, kateri vendarle poznajo fiziko. Z zakonom teže se je ponorčeval kakor dober nogometaš z žogo. V temnem prostoru se je dvignil meter visoko in je v zraku krilil z rokami in z nogami kakor plavač v vodi. Še več. Mrliči z onega sveta so se izprehajali po sobah kakor pacijenti po bolnišničnem vrtu.

Ljudje, ki so potrebni tolažbe, so zamaknjeno strmeli v te čudeže. Primarij umobolnice v Steinhofu dr. Holub je medija upeljal v znastvene kroge, da bi na njima proučevali tzv. okultne pojave. Te dni pa sta prišla k seanci dva vseučiliščna profesorja z radiografskega zavoda, si ogledala čudeže, a nista rekla ne bev ne mev. Drugi dan se je vršila seanca zopet. Tu sta profesorja razkrila občinstvu ves »špas«: medija sta se poslževala »svetelnih krogov«, ki sta si jih nadela na noge in roke in sta se v temi spretno gugala — s stolca. Tudi druge »prikazni« so bile dobro preračunane optične prevare.

Končno se je izkazalo, da sta brata medija navadna sleparja. Ko je primarij dr. Holub izvedel za to razkritje, ga je zadela kap. Tako je imela spiritistična komedija tragične posledice.

Lepota na mero in vago.

Iz mnogih amerikanskih filmov, katere pri nas tako rado gledajo, smo lahko videli lepoto amerikanskih žen. Amerikanka je bolj simpatična, kakor pa lepa. Nima klasičnih črt, ima pa zelo izrazito toplo lice, vitko postavo, je zelo gibčna in hitra radi športa, za katerim Amerikanke norijo. Amerikanci ne iščejo barv in nijans na ženskem licu, temveč kot praktičen narod, pri katerih igra računica veljko vlogo v življenju, gredo preko računice popreje k ocenjevanju ženske lepote. V Ameriki je bil nedavno objavljen konkurz lepote in ocenjenih je bilo na tisoč lepotic. Rezultat je bil sledeči: najlepša žena je ona, ki ima sledeče pogoje: vrat 23 centimetrov, obseg prsi 86, pas 68, bedra 85, obseg kolena 34, teža 55 kg, višina 161 cm.

Rekordi svetovnega goljufa.

Španjolci so zaprli te dni v barcelonske ječe najnevarnejšega svetovnega goljufa Antonija Luzia. Moža so iskale skoro vse policije v Evropi in Ameriki, ker ta Španjolec je goljufal kot malokdo. Njemu se je posrečilo ogoljufati ljudi v času 3 let za več ko 4.000.000. Med tem se je 7krat oženil in se nazadnje pojavil na nekem otoku kot — španjolski kralj! Odšel je še kot mladenič iz svojega malega mesta Capellades, ki pa je pod barcelonsko oblastjo, v južno Ameriko. — Že leta 1915 je bil v amerikanski državici Ekvador, kjer je ogoljufal nekega bogatega trgovca, prišedši k njemu kot kapetan v španjolski armadi. — Kmalu nato je oropal, oblečen kot menih, neko zlatarno, potem se ga je pa lotila manija za ženitev. Prvič se je poročil v Montevideu. Nekoliko dni kasneje se je že drugič poročil v Ururu, v Boliviji, potem tretjič v Cuajakilu (Ekvator). Četrtič se je oženil v Valenciji (Venezuela), petič v San-Yoseu (republika Kostarika), šestič v Havani, kjer mu je sam šef policije dal svojo hčerko za ženo. Sedmič se je oženil v svoji domovini, v Barceloni. Tamkaj se je leta 1916 predstavljal kot Fernando markiz od Bonille, kot potomec slavne rodbine iz Venezuele. Pod tem imenom je poročil gospico Adelaido Caner Lanchez. Ali tudi njo je zapustil že po 15 dnevnem zakonu in odnesel seboj 7000 ženinih pezetov. Goljuf je nato bil aretiran. V zaporu pa je simuliral blaznost, nakar so ga iz ječe odpeljali v zavod za umobolne v San Basilio, blizu Barcelone. Od tam se mu je 1. januarja 1920 posrečilo pobegniti. Od takrat se mu je posrečilo izvršiti novo serijo drznih in nenavadnih goljufij po celi Evropi. Šel je v vsa mesta ali z vlakom ali vozom ali zrakoplovom. Kamor je prišel, povsod je goljufal, če je le mogel. Šel je v London, v Bruxelles, v Carigrad, v Prago, v Sofijo, prišel v banko z lažnimi kreditnimi pismi, in v roku 24 ur izvršil po 2 ali tri goljufije. 10. novembra 1921 je dvignil pri neki banki v Pragi 200.000 frankov. To je izvršil ob 9. uri dopoldne. Še isti dan predpoldne se je vsedel v zrakoplov in izvršil v Parizu že drugo goljufijo. Zanimivo je, da je odšel nekoč na otok Maurice, kjer se je predstavljal kot španjolski kralj. Tamošnji prebivalci in oblasti so mu pripravili kraljevski sprejem. Ta prvorazredni goljuf sedi sedaj v barcelonski ječi, kjer preiskujejo njegove grehe.

Zvestoba.

Baron M. je bil velik pijanec. Nekoč pravi svojemu slugi, kateri mu je prinesel že več steklenic vina: »Ivan, jaz sem tako žejen, da se bom enkrat do smrti napil.« — »Milostljivi gospod,« pravi sluga, »pustite, da tudi jaz z vami umrjem.«

Poslano.*

Gosp.

Rudolfu Šornu!

Odgovarajuć na Vaš bezobrazni napad na moju čast u »Taboru« od 22. tm. javljam Vam da ćete uskoro imati priliku kod suda, odgovarati za Vaš bezobrazluk, te sam čvrsto uvjeren, da ćete kroz kratko vrijeme sam sebi u obraz pljunuti.

Za sada toliko.

V. VRAČARIĆ.

*) Za vsebino uredništvo ne prevzame odgovornosti.

TRGOVSKA AGENTURA

z lepim majhnim stanovanjem

oboje zelo dobro opremljeno na prodaj. Podjetje bi koliško pridnemu podjetniku nosilo krasen in siguren dobiček. Nahaja se 70 km od Maribora na obmejnem ozemlju in mora biti prodano zaradi posebno nujnih okolščin na hitro roko in lepo inventarni vrednosti. Potrebnih je okoli 60.000 Din. Ponudbe pod „Zelo redka in ugodna prilika 398“ na upravo „Tabora“.

398 8—2

V gostilni **Kocmut** Studenci na Obrežju št. 29 se vrši v nedeljo dne 24. t. m. pojedina

jetrnih klobas

s koncertom

Za dobro kapljico in izvrstno kuhinjo preskrbljeno. Vstop prost.

Podpirajte sokolski tisk!

D. S. Merežkovski:

Julijan Odpadnik.

(Dalje.) (53)

— Oče, — je vzkliknil Cezar, — reši me! Izvedeti moram voljo bogov! Pojdiva takoj — vse je pripravljeno!

V tem trenutku so zahrumeli okoli dvorca bližnji, kakor grom hrumeči, oglušujoči kriki vojakov; stari zidovi so se kar tresli od silnega trušča.

Pribežal je tribun dvornih suličarjev. Bil je bled od groze in je vpil:

— Upor! Vojaki hočejo prodreti duri!

Julijan je dal z roko poveljniški znak:

— Ne bojte se! Pozneje, pozneje! Ne pustite jih v dvorec!

Hlastno je prijel hirofanta za roko in ga peljal po strmih stopnicah v temno klet, nato pa zaprl za sabo težko okovana vrata.

V kleti je bilo vse pripravljeno: sveče, katerih plameni so odsevali v srebrnem kipu solnčnega boga Helija Mitre; potem kadilnice, svete posode z vodo, vinom in strdjo za škropljenje žrtev, z moko in soljo pa za posipanje; v kletkah so bili ptiči, ki so jih uporabljali pri vedeževanju: race, golobi, kure, gosi in orel. Tu je bilo tudi zvezano jagnje, ki je turobno blejalo.

— Podvizaj se! Delaj urno! Izvedeti moram voljo bogov, — je govoril Julijan hirofantu in mu ponudil ostro brušeni nož.

Usopljeni starec je na hitro izvršil molitve in kropljenje. Nato je zaklal jagnje; del mesa in maščobe je položil na žerjavico in je s tajinstvenimi zakletvami obračal drob; izkušene roke so spretno posezale zdaj po krvavih jetrih, zdaj po srcu in pljučih. Vrtel je drob na roki in ga opazoval z vseh strani.

— Nek mogočnik bo strmoglavljen, — je izpregovoril hirofant, vrteč še toplo jagnjetovo srce. — Strahotna smrt . . .

— Kdo? — je vprašal Julijan. — Jaz ali on?

— Ne vem.

— Ti da ne veš?

— Cezar, — je dejal starec, — ne prenagli se. Nocoj se ne odloči za nobeno stran. Počakaj do jutri: znamenja so dvomljiva, celo — — —.

Ni izgovoril do konca. Zaklal je drugo žrtev — gos, nato pa še orla. Od zgoraj je prihajalo vpitje množice, kakor da bi šumela silna povodenj. Slišali so se udarci po železnih durih. Julijan je bil za vse gluh; s strastno zvedavostjo je opazoval krvavi drob: upal je, da bo vsaj iz jeter zaklanega petelina moči uganiti skrivnosti bogov.

Stari mag je zmajal z glavo in ponovil:

— Ne odloči se na nobeno stran: bogovi molče!

— Kaj naj to pomeni? — je vzkliknil Cezar nevoljno. — Prav danes ni čas, da bi molčali.

Vstopil je Nohodares. Obraz mu je sijal od zmagoslavja.

— Veseli se, Julijan! V tej noči se odloči tvoja usoda. Podvizaj se, odloči se, da ne bo prepozno.

Svečenik se je ozrl na hirofanta, ta pa mu je vrnil pogled.

— Varuj se! — je dejal elevzijski duhovnik. Obraz mu je potemnel.

— Pohiti! — je šepetal Nohodares.

Julijan je stal med njima in ju meril z nezaupnimi pogledi. Obraza obeh avgurov sta bila nepremična: ljubosumnje je kljuvalo v njunih srcih.

— Kaj storiti? Kaj storiti? — je šepetal Julijan.

Zdajci se je nečesa spomnil in je dejal veselo:

— Čakajta! Imam staro sibilsko knjigo: »O protislovju auspicij«. Poglejmo, kaj ona pravi!

Urno je zbežal v knjižnico. Na hodniku je srečal škofa Doroteja v pražnjem oblačilu in s križem in zakramenti v rokah.

— Kaj pa je? — je vprašal Julijan in nehote stopil korak nazaj.

— Sveta popotnica tvoji umirajoči ženi, Cezar.

Dorotej je pozorno premeril Julijanovo pitagorejsko obleko, njegov bled obraz, plamteče oči in krvave roke.

— Tvoja soproga, — je nadaljeval škof, — bi te hotela videti pred smrtjo.

— Dobro, dobro, toda trenutno ni mogoče, pozneje . . O bogovi. Še eno slabo znamenje! Prav sedaj je moralo priti. Vse, kar store, store ob nepravem času.

Tekel je v knjižnico in je brskal po prašnatih zvitkih. Tisti hip se mu je zdelo, da je neki znani glas zašepetal tik ob njegovem uhlju: »hiti, hiti, hiti!«

— Maksim! Ali si ti? — je vzkliknil Julijan in se obrnil.

V temni sobi ni bilo nikogar. Srce mu je utripalo s takšno močjo, da si je položil roko na prsi; na čelu se mu je pojavil mrzel pot.

— To je ono, čemur sem se nadejal, — je rekel Julijan samemu sebi. — To je bil njegov glas. Zdaj grem. Vse je končano. Kocka je padla.

Železne duri so se odprle in padle s silnim ropotom. V atrij so vdrli vojaki. Čuti je bilo rjovenje množice, podobno rjovenju zveri, in topot neštevilnih korakov. Skozi stebre je padal bakreni sij plamenic nalik odsevu požara. Zdaj ni bilo več časa za obotavljanje. Julijan je vrgel raz sebe belo pitagorejsko obleko, vzel oklep in čelado, si opasal carski paludamentum in meč in je urno skočil na glavne stopnice, vodeče do vzhodnih vrat. Odprl jih je in se pojavil pred vojaštvom zmagoslavno in vedrega obraza.

Zdaj so splahneli vsi dvomi. Smelo dejanje je ojačilo njegovo voljo. Še nikoli v življenju ni občutil v svoji notranosti tolikšne moči, takšne jasnosti duha. Množica je to takoj razumela. Njegov bledi obraz je izgledal veličastno in strahotno. Dal je z roko znamenje. Vsi so na mah utihnili.

Začel je govoriti: prepričeval je vojake, da se morajo pomiriti. On jih ne zapusti, ne dovoli, da bi jih odvedli v tujino; zavzel se bo zanje pri svojem »ljubljenem bratrancu«, carju Konstanciju.

— Dol s Konstancijem! — je zarjula množica. — Dol z bratomorilcem! Ti si car, drugega ne maramo. Živel Julijan — Avgust — Nepremagljivi!

On je vešče igral vlogo človeka, ki se čudi, da, celo zgraža: povesil je oči, odvrnil obraz in izprožil roke pred sebe, kakor da se brani zločinskih darov. Tedaj pa je vpitje narastlo.

— Kaj delate? — je vzkliknil Julijan s potvorjeno grozo. — Ne pogubljajte vendar sebe in mene! Ali res mislite, da lahko izdam Najpobožnejšega?

— Morilec tvojega očeta je! Gala je umoril! — so vpili vojaki.

— Molčite, molčite! — je mahal z rokami in naglo stopil med množico. — Ste li že pozabili? Pred obličjem Boga samega smo prisegali . .

Vsaka njegova kretnja je bila prevdarjena in hlinjena. Vojaki so ga obkolili. On je iztrgal meč iz nožnice, ga dvignil kvišku in nato nameril na lastne prsi.

— Hrabri možje! Cezar bo rajši umrl nego da izda svojega . .

Vojaki so ga prijeli za roke in mu siloma iztrgali meč. Mnogi so padli k njegovim nogam, jih s solzami v očeh objemali in namerili ostrino mečev na svoje prsi.

— Umremo, — so vpili, — umremo zate.

Drugi so iztezali k njemu roke in turobno kričali:

— Usmili se nas, usmili se, oče!

Stari veterani so pokleknili in lovili njegove roke, kakor da jih žele poljubiti; potiskali so njegove prste v usta in se dotikali ž njimi brezzobih čeljusti; govorili so o nepopisnih naporih, o neizrecnem trpljenju v dolgoletnih službah; mnogi so razkrivali obleko in mu kazali nago staro telo z ranami, ki so jih dobili v bitkah in z brazgotinami, katere so jim ostajale od bičanja.

— Usmili se nas! Usmili se! Bodi naš Avgust!

Julijana so ti prizori iskreno ganili in so se mu udrle solze: ljubil je surove vojaške obraze, ljubil vojašniško ozračje in neukrotljivi vojaški zanos, ki mu je dajal neizmerno moči. Da je bil upor nevaren, je spoznal na posebnem znamenju: vojaki niso prekričavali drug drugega, ampak so vpili vsi hkratu, vsi skupaj, kakor da bi bili domenjeni, in tako so tudi hkratu utihnili. Zdajci je bilo čuti soglasno vpitje, zdajci pa je nastopila nagla tišina.

Naposled je velel tiho in navidez nerad, kakor da se udaja sili:

(Dalje prihodnjič.)

Mala oznanila.

Pohištvo

lastnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi Šercer in drug, Vetrinjska ul. 2. 106

Prepričajte se, da se lahko razumejo vsi narodi med seboj brez znanja tujih jezikov. Kako, Vam pove knjiga „BABILONSKA UGANKA“. Dobi se v vseh knjigarnah. 406

Močan mizarski vajenec se sprejme. Mizarstvo Krekova ulica 18. 405

Mesarski učenec, iz boljše kmečke rodbine, išče učno mesto. Ponudbe na upravo „Tabora“ pod „Mesar“.

Uradnik z večletno prakso v poštnem, špedicijskem in carinskem poslovanju, zmožen slovenščine srbohrvaščine in nemščine, išče za takoj primernega mesta v Mariboru. Ima tudi stanovanje na zelo prometnem kraju, ki bi lahko služilo za pisarno. Ponudbe na upravništvo lista pod „Zanesljiv“. 412

Ni res, da ne morate dobiti službe! Naročite iz Osijeka natečajni in posredovalni list „Fortuna“. Vsaka številka prinaša iz vseh krajev države približno 300 oglasov o službah, ki so na razpolago moškim in ženskam in sicer v srbskem, hrvatskem, nemškem in madžarskem jeziku. Cena 10 D, za en mesec 35 D, četrtletno 100 Din. 369

Pekarija, dobro idoča, brezkonkurenčna v prometnem kraju na Gorenjskem, z enonadstropno hišo in lepim vrtom na prodaj. Sprejme se tudi, priden, pošten in zanesljiv **pekovski vajenec.** Ponudbe na upravništvo pod „Lepa bodočnost“. 416 3—1

Sobo z štedilnikom ali sobo z uporabo, kuhinjo išče miren poročen par. Naslov pove uprava. 404

Kompletna **spalna soba** iz trdega lesa, kuhinjska kredenca, šivalni stroj po ceni na prodaj. Gledališka ulica 2/I. nadstr., Kolenc. 413

Kuhinja urejena ali prazna se išče od 1. 3. 1924 do 20. 3. od drja. s soprogo. Tudi kuharica. Vzrok selitev. Odškodnina po dogovoru . . . . eni osebi bi se dala tudi brezplačna hrana. Ponudbe pod „Doktor“ 75. uprava lista. 408

Moderno in higijensko urejeni brivski salon Fr. Novak, Aleksandrova cesta 22, se cenj. občinstvu priporoča, prvovrstna postrežba, gg. gostom in abonentom na razpolago predalniki za lastno brivno orodje. Uradnikom in podaradnikom v predplačilu popust. 2632 50-28

Specijalni moderni damski česalni salon za friziranje dam, negovanje obraza in rok, masaža in parna kopelj obraza, barvanje las, izdelovanje vsakovrstnih lasničarskih del. Postrežba pod vodstvom g. Maly prvovrstna. Abonma v in izven salona se sprejemajo. Posebni vhod skozi vežo. Obisku se priporoča Fran Novak, brivec—frizer, Aleksandrova cesta štev. 22. 2623 50—28

Malo posestvo in trgovina z mešanim blagom na najbolj prometni cesti v Mariboru takoj na prodaj. Natančneje pove uprava „Tabora“. 204 5-3

Učenec z dobre hiše za kolarsko in kovaško obrt ter likarstvo se sprejme v tovarni vozov F. Pergler, Mlinska ulica št. 44. 205 5—5

Prva gostilna s sobami za tujce (hotel), na najprometnejšem kraju v Konjicah, z mesarijo, gospodarskim poslopjem, ledenico, z velikim vrtom, njivo in gozdom se pod ugodnimi pogoji proda. Pojasnila se dobe v Konjicah, Hrastnik-Werbnigg št. 86 in v Mariboru, Ciril-Metodova ulica št. 26. 328 2—2

PREMOG iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja „Slovenska premogokopna družba“ z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1/I. 290

Popravilo čevljev brez izjeme kakor tudi vsa naročila po meri sprejema čevljarska delavnica R. Monjac, Jurčičeva ul. 9. Cene zmerne! Postrežba točna! 349 10—9

Dežne ponjave za vozove in konje, gamaše, nahrbtnike, potne kovčeke in torbice, **gonilne jermene** v vseh širinah i. t. d. priporoča **Ivan Kravos,** Aleksandrova c. 13, Slomškov trg 6. 346

Prodam enonadstropno hišo z dvoriščnim poslopjem, 11 stanovanj, na prometni cesti v Mariboru za ceno 150.000 D. Naslov pove uprava „Tabora“. 397 5—2

Malinov sok (neoslajen), konserviran, kupujemo v večji množini. Ponudbe in vzorce je poslati na Perhavec & Valjak, Maribor, Meljska cesta št. 3. 386 2—2

Čebeljarji! Žive čebele v 6 Žniderščevih in v 6 dunajskih panjih proda Franc Rudolf na Pragerskem. Cena po dogovoru. 383 2—2

Edino le električni
BRZOVAR
in
POTAPLJALNIK
patenti p.
HEUREKA
dasta v momentu vrelo vročo ali mlačno vodo.
Dobivajo se pri lastniku M. Nerat, Slovenska ul. 12 kjer se vidijo tudi vsi aparati v funkciji. 20—2 356

PUH in **perje**
po nizkih cenah vedno v zalogi pri tvrdki
K. Worsche, Maribor
Gosposka ulica 10 2414

Kdor hoče
dobro zobno kremo, naj se prepriča, da je to le
ITO
ki se povsod dobi

Po lastni ceni
za **reklamo** prodajamo
čepice po D 45·-
in ostalo blago **brez konkurence!**
B. Veselinović & Ko.
Maribor, Gosposka ulica 26
Novosti prihajajo! 128

Pristopajte k Jugoslovenski Matici.

JAVNA DRAŽBA

Dne 3. marca 1924 ob 15. uri pop. se prodado na javni dražbi v Mariboru, Rajčeva ulica št. 5. **osebni avto, baraka** in **razna pisarniška oprema.** Pojasnila daje odvetnik dr. Fran Hojnik v Mariboru, Aleksandrova cesta 22. 407

PRODA SE TAKOJ

dinamo za električno razsvetjavo (Gleichstromm), napetost 155. voltov 17. Amp., razsvetljuje 70 do 100 žarnic, pripravna za mline ali žage, cena Din 50.000.— Lesna in Kovinska Zadruga Strnišče pri Ptuju. 401 3—1

Teneno češko posteljno perje!

Kilogram sivega na pol (cufano perje) Din. 60·— polbelo Din. 75·— belo 85 Din., boljše Din. 95·— fino na pol puh 145·— fino 175·— najfinejše Din. 220·—. Beli puh 370·— snežnobeli parni puh 445.— Din. Franko in carine prosto proti povzetju. Neugajajoče se lahko vrne. Vzorci zastonj. Mnogo priznanj in naročil. — Razpošiljalnica posteljnega perja
SACHSEL & CO
Wien XIV., Geibelgasse 9/11. 90

Konc. zastavljalnica v Mariboru.

Dne 12. marca 1924, predpoldne ob 9. uri, prične

zastavnostna licitacija

vrednostnic zastavnih listin . . . . št. 9680 do 12075
dragocenostnih zastav. listin . . . . št. 14110 do 17010
ki niso do najkasneje 8. marca 1924 prepisane ali dvignjene.
322
Dne 10. in 11. marca je zavod za vsak strankin promet zaprt.

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge
Zavese 1313
Blago za pohištvo
Posteljno perje
po izvanredno nizkih cenah v zalogi pohištva
Karol Preis
Maribor
Gosposka ulica št. 20
(Pirchanova hiša)
Svoboden ogled
Cenik brezplačno!

Ne pozabi naročnino!

I. Mariborski bioskop Maribor

Pondeljek 25. februarja
Ekscentrične žene.

REDARJA

sprejme občina Sv. Lenart v Slov. goricah. Plača mesečno K 4000·— in 20% dohodkov tehtnice. 417
Prošnje opremljene s podpisom dosedanjega življenja in spričevala pošljejo naj se naravnost občinskemu uradu.

Trboveljski premog i bukova suha drva kupite najcenejše pri
BRANKO MEJOVŠEK
Sodna ul. 17. Telefon 409. 415

Mladi lovski psi, čiste pasme se prodajo.
SULCER
Loška ulica 2.

Klobuke, čepice

najnovejše oblike od 30 D naprej
ter perilo, samoveznice, čevlje, dežne plašče itd. po najsolidnejših cenah nudi
Jakob Lah, Maribor, Glavni trg št. 2. 103

VILIM PICK

Maribor
Tel. 334 **Aleksandrova cesta 26** Tel. 334
ponuja ramo
tekstilno in manufakturno blago
po najnižjih cenah. 208
Prodaja na veliko le za trgovce.

Pristopajte k Sokolski Matici!

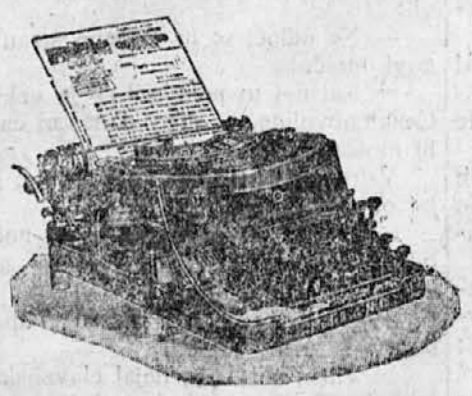

337 **25 LET** 3—2
„ADLER“
pisalni stroji
17. svečana 1899—1924
Cez 300.000 strojev v porabi
Zastopstvo:
American Import Co.
MARIBOR - Koroška cesta 24

KDOR ZIDA ALI POPRAVLJA HIŠO
kupi po najnižji ceni
nosilce (traverze) - žičnike (žreblje) - cement strešne lepenke i. t. d.
kakor vsako vrsto železnine pri
Ivan Koražija
Aleksandrova 42 MARIBOR Meljska cesta 1
Na drobno 44 10—4 **Na debelo**
Vprašajte za ceni! **Vprašajte za ceni!**

Lastnik in izdajatelj: Konzorcij »Tabora«. — Odgovorni urednik: Rudolf Ozim. — Tiska: Mariborska tiskarna d. d.